ato cõpleñto p gloriam in futuro Prestã/
te eo q̃ est bñdictus in secula seculoꝝ amẽ.

¶ Finit.

Sequitur proposi/

B tio facta ab eodẽ dño Cancellario coiã an
glicis pisi⁹/eũtiby ad sacrũ cõciliũ pisis ꝛ
ex pte vniũsitat⁹ pisien. An. dñi. mcccc viij.

Congratulat vre deuotioni/
vro zelo feruẽti/vre laborio/
se sz laudabilissime legationi
Cõgratulat ꝛ applaudit o re
uerẽdissimi ꝛ pclarissimi pa/
tres/o doctissimi et sapiẽtes viri et frẽs in
xpi dilectiõe carissimi. Cõgratulat inquã
et cõgaudet amatrix ꝛ admiratrix ꝛ cultrix
bonoꝝ oim/pisien. vniuersitas itaq̃ nõ e/
mulat nec gaudet sup inicitate. cõgaudz ãt
veritati. Quid ni cõgaudeat igit sup veri/
tate/q̃ vt soletis ãplectimini ꝛ cõplexã reti
netis. et retentã ad effectũ deducere tot⁹ stu
dioꝝ neruis conamini Est aũt mõ cõgra/
tulatiõis nre spũalis/thema satis accõmo
dũ verbũ Ozee ꝓhicũ. Ozee ꝓmo. Cõgra
tulabãtur filij israel et filij iuda pariter Itaq̃ li
bet exclamare Ecce q̃ bonũ et q̃ iocũdum
habitare frẽs in vnũ/cõuenire scz ꝛ congre
gare ad vnũ cõciliũ. nam in cõcilio iustoꝝ
et cõgregatione magna opa dñi Et hoc est
cõciliũ sacrũ et venerãdũ/ad qõ legati pgi/
tis. qõ pisis deo duce et auctore celebrabit
vtinã felici put optandũ ꝛ sperandũ est ad
uentu. Ait quippe veritas q̃ omne regnuz
in se diuisum desolabit. et a cõtrario vnitũ
in se regnũ manet qõ vidit salustius Con
cordia inq̃t pueres crescũt. discordia maxi
me dilabũtur. Cur ergo nõ bñ sperabitur
dũ adunat eccia. dũ cõuocat cetus/dũ con
ueniũt seniores/videte de verbo hoc. pser/
tim cũ teneamus certissimã xpi pmissionẽ
dicẽtis. vbi duo vel tres ꝛc. Audiuimus p
terea letanter et gaudẽter q̃ cõgregabũt ꝛc.
¶ Atuero ne plixior vel euagatior sermo
tedio sit vel oneri. coartamus si placet totã
dicẽdoꝝ materiã totã q̃ deductiõez thema
tis ad q̃tuor snias sumptas ex themate et
verbis ipi ptinus appositas. Et videam⁹
quid in illis loquit deus. qz loquit pacem
in plebẽ suã. Postq̃z enim dixit dñs p Ozee
Congregabũtur filij israel et filij iuda pari/
ter p ꝓma snia/mox subiũxit et ponent sibi
caput vnũ/ecce scdam sniam. Et ascendẽt
de terra/ecce tertiã/qz magnus dies israhel
ecce quartam. ¶ Incipientes ergo psequa D
mur et inuenimus puto cãs q̃tuor sufficiẽ
tes/q̃re cõgregabuntur filij israel et filij iuda
pariter. Ipi enim q̃ sunt ppl's vnus dei. fe/
da nunc diuisione phnefas dispsi sunt/ve
lut olim in figura sub roboam et Jeroboã
cõtigisse meminit scriptura. iij. Rg. xvij Et
est tanq̃ materialis aliq̃ rõ et cõfusa hmõi
cõcilij celebrãdi ¶ Inuenim⁹ pterea cãm
finalẽ luculẽter expssam in altera snia. Et
ponẽt inq̃t sibimet caput vnũ ¶ Denicq̃
tangit cã dispositiua et velut efficiens cele
brationis hui⁹ cõcilij dũ idcit in altera sen
tentia q̃ ascẽdent de terra/et q̃d terra misti
ce nisi terrenus affectus. Quid igit ascen/
dere de terra nisi de terrenis affectib⁹ quib⁹
oppssi sunt hactenus multi. ad spũales et
diuinas affectiones se potenter erigere/et
erigendo salubriter ascẽdere/tanq̃ audirz
quisq̃ de excelso clamantẽ deũ. exurge qui
dormis. Et rursus. Surgite postq̃ sederi
tis ¶ Habemus pterea cãm quodãmodo
formalẽ/et ad hui⁹ celebratiõem cõcilij vi/
uifice pparantem. q̃ forma est semen dei vi
uum et efficax semen spũssancti hñs virtu
tem formatiuam et reformatiuam toti⁹ vni
tatis / totius ecclesie corpis/ in vna fide et
spe et caritate sub vno deo et dño p omnez
iuncturam ꝓm deductiõem aplì ad Ephe
sios. iiij. Qõ notat in hoc verbo iezrahel
qõ interptatũ sonat idẽ q̃ semen dei vel se
minauit deus. Et q̃le semen istud? Plane
illud de quo alibi phericus sermo diẽ Nisi
dñs exercituũ reliquisset nobis semẽ qua
si zodoma fuissemus/et q̃si gomorra simi/
les essemus Ysa. ꝓmo. Gratias tibi de⁹ israel
qm̃ accessit nũc dies magnus israel magnus
scz dies seminis dei. qõ habet in se artem ꝛ
virtutẽ viuificam. qua misticũ corpus ec/
clesie se vinificare potest et vnire salubriter
in cuius efficacia et virtute congregabunt
filij israel et iuda pariter. ¶ Bene hec iacta
sunt fũdamenta/sicut ex cicerone sumit la/
ctantius Hec autem fundamẽta snnt pfe/
ctibilitas eccie p congregationẽ/vt cã ma/
terialis. ordinabilitas ecclesie vt ad vnius
capitis positionem. vt cã finalis. intelligi/
bilitas in epikeyando seu interptando/vt
efficiens. Insita fecũditas in se conuersan
do vt formalis dispositiua ¶ Supedifice
mus fabricam quadrangularem quatuor
considerationũ ꝓncipaliũ ad erectionẽ edi
fitij psentis congregationis ampliorem

¶ Et dicamus p prima cōsideratone iux⁄ ta p̄mam cām in verbo notatam.

1 Prima cōsideratio

¶ Cōgregatio filiorꝝ israel et iuda piter/q̄ ritur ab eccia. quēadmodū materia querit formam. et imp̄fectū p̄fectiōem. et mlr vir ꝝ siue sponsa sponsum. Tractat diuin⁹ Dy onisius et post eū Boe. et Aug⁹. quib⁹ ex⁄ periētia suffragat/ q̄ res q̄libet nō min⁹ di ligit aut appetit cōgregatiōem suij ꝑpius q̄ ꝑpriā entitatem/ nimirū q̄ ens et vnū con uertūtur. Hinc est ille dolor illa cōcussio il le vehemens horror in corpe vero/ dū mē⁄ bratiz querit diuidi vel dispgi. Sic nemo dubitauerit quin eccia diuisionē suā refu⁄ giat et horreat. cū sit corpus misticū fm de ductiōem Apli ad Eph. iiij. Et. i. Cor. xij. et ad Roma. xij. et alibi sepissime Est et terribilis vt castrorꝝ acies ordinata. Acici vero q̄s nesciat separatiōem max imū affer⁄ re detrimentū. Est insup eccia ciuitas de q̄ gloriosa dicta sunt. Est regnū dei. Est hie⁄ rarchia subcelestis. et ita de multis silitudi nibus/ fm q̄s cōuinciur diuisiōem ei atq̄ separatiōem scismatica esse penitus odiosaz.

¶ Potuerat hoc loco fieri sermo plixior/ deducens p̄fectionē ecciastici corpis stare p̄ncipaliter in vnitate/ tanq̄ in cōsumma⁄ tione oīs boni. Fallor itaq̄ si nō optabun dus ꝑba postulat hoc/ impcās pacē super israel/ sciēs q̄m posuit auctor ei⁹ deus fines suos pacē. Vide si nō hinc ortū ē illud xpi ad ip̄am hierlm q̄ figurā tenet eccie. Hieru salē hierlm quotiēs volui cōgregare filios tuos sicut gallina cōgregat pullos suos /et noluisti. Ad hoc q̄ppe mortuus est Jesus vt filios suos dispsos in vnū cōgregaret tā q̄z lapis angularis faciens vtraq̄z vnū. Et ecce heu fera pessima/ monstrū horrendum ingens/ mōstrū biceps portentū iam. xxxi. annos hīs/ scisma pestiferū/ pulcerrimam hanc et p̄fectā pacē/ q̄tum in se fuit lacera⁄ uit dissipauit z in exilij longinquā regionē trusit. ¶ Sed veniat o vtinā par iuxta vo tum ysaie. Veniat et reqescat in cubiculo suo/ q̄d est eccia. qtūs expulso discōuenien ti scismate/ forma pacis cōueniēs inducat. Nam qualis est ista deformitas. qual'im⁄ p̄fectio. videre corpus mille ptibꝰ/ miseris modis laceratū dissipatū et dispsum. Cui⁹ laceratiōi nulla hactenus ꝑfuerūt effica⁄ citer hīana remedia/ quin potius scisma h̄ horrendū velut insanabilis cancer egrescit medendo. vt de trano loquit virgilius. Ip sum deniq̄z tanq̄z fabulosa hydra redit ex succisione sua feciūdius/ Hinc scādala po⁄ pulorꝝ sine numero/ aduersus fidē nostraz religionē nrām/ mores sanctos/ aduersus spem q̄z future beatitudinis. cōtemptū se⁄ culi/ sanctitatē immobilē iurisiurādi/ voti/ sacramētorꝝ virtutē obedientiā ad deum z ad oēm disciplinā Quare? Quia seuissima dñandi libido mr infausta scismatis hui⁹ pestiferi cōfundit hec oīa/ fasq̄z nefas q̄z ve lut hianti voragine mergit sorbet z obruit

¶ Quid porro de paganorꝝ infideliū q̄z fa buler ꝑbro et irrisione aduersus catholi⁄ cos. Demū tota illa flebilis hieremie lamē tatio si ad calamitatē eccie p̄ntem deflectat nescio si satis illā vt dignū est exp̄sserit duz ait. Quō sedet sola ciuitas plena pplo ꝛc. ¶ Nequit ꝑsus equari verbis/ q̄tā res ipsa videat indigna. Pro q̄ reformāda celeriter expeditissimū est q̄ cōgregentur filij israel et filij iuda pariter.

¶ Secunda conside⁄ ratio p causa secūda.

¶ Cōgregatio filiorꝝ israel et iuda piter q̄renda exequēda q̄z est/ vt ponant sibimet caput vnū. Iste est finis hec intētio imminētis sacri cōcilij pisis ce lebrandi. ad q̄d vos cū ceteris religiosa z fi liali ad mrēm eccīam pietate pgitis z pue⁄ niatis oro feliciter. Nō ignoratis scio o do ctissimi et sapiētes viri q̄ caput eccie p̄ma riū et p̄ncipale sp vnū est/ inuariabile et p⁄ manēs sicut testat apls. Caput inq̄t eccie xp̄us. Xp̄us aūt manet in eternū vt idē ait. sempiternū hīs sacerdotiū z papatū. Ita⁄ q̄z salutifer xp̄e caput nrm esia quo fluunt in eccia sensus oēs/ et motus vinifici. spūa les ac gratuiti. ac pinde nun q̄z eccia tua eē potest acephala. neq̄z te sponso suo vidua⁄ ta. Nihilominus tu quondā ascensur⁹ ad patrem reliquisti sibi vicariū sup terrā/ tan q̄z caput aliqd secūdariū. fluens et refluēs in stabili loco tui sacerdotij z papatus eēn tialis indefectibilis z manētis vsq̄z ad con sumatiōem seculi/ quando euacuabis om nem dñatiōem p̄ncipatū et ptātem. et tra⁄ dideris regnū deo patri. Hūc aūt probdo lor/ viri prēs et frēs. nunc scandalisant ad⁄ uersus hoc caput p̄mariū/ duo cōtendētes dum simul illud/ q̄d fieri nephas est/ repū⁄ tare volunt/ vel vices gerere/ vel in sinū locū

succedere. Sic in impiam cedimus male/
dictiõem hanc q̃ facti sunt eius hostes ec/
clesie in capite. Oportebat quidẽ ad vnita
tem papalis sacerdotij vnicũ sacerdotez et
certũ vicariũ xp̃i sup̃ terrã assumi/succeden
tem petro. ⁊ nõ pharisaica cõtentione dice
re sicut olim cõquestus est ap̃l'us/ego sum
gregorij ego sum bñdicti. Sanctius quo/
q̃z et filiali q̃z ad mrẽm caritati cõuenienti
us est relinq̃re papalẽ dignitatẽ ⁊ petri sedẽ
vni tertio sub pace possidendã sub q̃ ꝯgre/
gati essent filij israel ⁊ filij iuda vnus ppl's
dei. q̃z fedissima seditione partiret̃ obedi/
entia ⁊ sp̃geret̃ grex q̃si nõ esset vnũ ouile et
vnus pastor. ¶ Quasi rursus indecẽs eẽt
q̃ cõgregarent̃ filij israel ⁊ filij iuda p̃iter.
Meditabar hec nup̃ in abscondito scruti
nio cordis mei p̃usq̃z proferret̃. dũ ecce aĩa
lis hõ nõ sapiens q̃ dei sunt sed ea q̃ de ter
ra sunt loquẽs. numeratus quippe est ĩter
filios agar. de quib̃ dicit scriptura q̃ exq̃si
erunt sapiam q̃ de terra est. cõiungit̃ quip/
pa ip̃i sapie terrene aĩali ⁊ diabolice nõ ei q̃
desursum est/ꝓpterea obscuratũ h̃z intelle/
ctũ. ip̃e inq̃z aĩalis hõ vt impatiens hebes
et p̃ceps. ⁊ quo pacto inquit opus est cõgre
gatione filioꝝ israel et iuda/q̃si res iuncta
sit sup̃ iure p̃cium q̃si p̃terea liceat vel expe
diat nunc cõciliũ generale nouũ celebrari.
Nõ itaq̃z licet cũ nõ possit cõciliũ generale
sine papa celebrari/et nisi p̃mitus añ oĩa
spoliatus ab obediẽtia sua restituat̃ eidem
Quõ p̃terea decens esset ea q̃ certa sunt/et
tam p̃ longissimos tp̃is tract⁹ in consuetu
dinem versa. rursus in discussionẽ tãq̃z du
bia reuocari. Et q̃ vera ⁊ iusta pars expo/
nat se discrimini cõdemnatiõis. Nã euen/
tus iudicioꝝ varij sunt q̃ fallunt̃ ⁊ fallun:.
Deniq̃z q̃d expedit cõtra niti volũtati diui
ne sueq̃z prouidentie/q̃ iusto iudicio p̃mit
tit hereses fieri. et dicit esse necesse vt veni/
ant scandala. Qui etiã ait. Nolite arbitra/
ri q̃ venerim pacem mittere in terra sed gla
dium. Qui demuz olim prohibuit fieri cõ
gregatiõem filioꝝ isrl' ⁊ iuda p̃iter. asserẽs
diuisiõem ab eo factã esse. ¶ Multa maio
raq̃z p̃abat aĩalis hõ delatrare aduersus ce
lebratiõem concilij/asserens q̃ nec licebat
nec decebat nec expediebat illud fieri Duz
exhorrui fateor. nihilomin⁹ aio ad eũ Om
mutesce importune ⁊ stulte/aut expecta do
nec cõsiderationuz ceptarum numerus im
pleatur. Audies forte ea q̃ cõtradictioni/
bus tuis imponere possint silentium Ex/
torsi velut ab inuito dilatiõem vt tertia et
quarta cõsiderationes liberiori sermõe cõ/
plerentur.

¶ Tertia considera

tio ¶ Cõgregatio filiorum israel ⁊ iuda pa
riter/habet fieri tanq̃z a cã dispositiua q̃ re/
mouet prohibens. dum ip̃i ascendunt de
terra/hoc est s̃m moralem intellectuz dum
de terrenis affectib⁹ ascendunt ad celestes
et fiunt de animalib̃ spirituales. dumq̃z lit
tera dimissa q̃ occidit/ip̃i sp̃m q̃ viuificat
amplectunt̃. hoc tñ obseruato ne q̃d nimis
ne dum nimis obseruari q̃ritur spirit⁹/ob/
ruat̃ simul caro cum spiritu. ¶ Unde que
so tãdiu viri patres. tardata est fieri cõgre/
gatio concilij generalis ⁊ sacri. nisi q̃ tam
diu nõ fuerunt auditi spiritules viri qua/
les si ap̃l'o credit̃/dijudicant de omnib̃ Ec
ce q̃d p̃clara vniuersitas oxonieñ. vnde si/
bi meruit cõgratulari/p̃dem ad hoc conci/
lium petendum determinauit se et misit in
franciam/scio q̃ p̃sens interfui dum ꝓpone
retur hec cõclusio cõpendij sub hoc thema
te Joelis p̃mo. Uocate cetum/coadunate
senes Sed p̃dem antea paris̃. vniuersitas
ab exordio nascẽtis diuisionis deliberauit
solenniter et cõcordi sententia cõclusionez
hanc petendã ⁊ prosequendã esse. quã exp̃
te sui ꝓposuit reuerendus pater ac p̃ceptor
meus p̃cipuus/dñs nunc cameraceñ. corã
ludorvico duce andegaueñ. tunc regenti
in frãcia. Circa q̃d tp̃s scripsit pro eadem
cõclusione clarissime memorie mgr̃ Hen/
ricus de hassia mgr̃ in theologia paris̃ ⁊ vi
ce cancellari⁹ sub mgr̃o Johe de calore tũc
cãcellario paris̃ Scripsit insup̃ dñs p̃po/
situs ⁊ vormaceñ. magnus ⁊ deuot⁹ ⁊ licen
tiatus in artib̃ paris̃. Scripserunt quoq̃z
alij sicut ex eorum tractatib̃ adhuc cõstat.
Ampli⁹ v̄o scripsit p⁹ mlt̃os ãnos vniuersi
tas p̃isieñ. ep̃l'am grãdem cõtinentem tres
vias/inter q̃s cõcilium generale numera/
tum est. ¶ Ecce q̃t viri spirituales ⁊ erudi
ti non innitentes soli littere/ascendentes
de terrenis affectib̃ et in liberum atq̃z pu/
rum ether lucidissime veritatis/desiderio/
rum q̃z splẽdidorũ/sese attollentes/q̃siuert̃
olim multo studio concorditer q̃ congre/
garent̃ filij israel ⁊ filij iuda p̃iter Et hec est
non p̃ua congratulationis materia q̃ in
vnã conuentum est sententiam/per duas

vniuersitates toto orbe celeberrimas/et ipsis nōne fides dari dz. cū illic sint viri spūales ⁊ sapiētes/ꝓm q̄lia iudicia mediū vtutis accipe iubet phs. Illic ꝓterea sunt idonei cōditores legū doctrinalis ⁊ instructiue/q̄ibus sil'is interptatio p epikeyam debita ē. Illic sunt q̄ mētiri nesciūt/de quib⁹ nouerunt ⁊ mētiētes. ⁊ arguere pñt. dū a vo falsum/a licito illicitū sciunt secernere. Cū ergo cōueniunt cōgregatio multiplex sapientū/in celebrationē hui⁹ cōcilij generalis tā q̄ in rem expediētē vt in ꝑma cā dicebatur In rem ꝑterea decentē sic visum est i scda. Nā q̄d decētⁿ q̄ vt vnū corp⁹ hēat caput vnū. Postremo superest oñdere rē hāc eē p se licitā atq̄ legitimā q̄ in q̄rta ⁊ vltima considerationē videbimus que talis est.

Quarta cōsideratō

Cōgregatio filiorū israel ⁊ iuda piter/sumit suā efficaciā ⁊ vtutē a diuino semine q̄ p ecclasticū corpus tanq̄ sanguis viuific⁹ diffusum est/⁊ radicaliter seu inseparabiliter insertū. Ponamus, p solido fundamēto p̄sentis cōsideratiōis ⁊ aliorū tā dictorū q̄ dicendorū/textū apl'i ad Eph. iiij. Soliciti seruare vnitatē spūs in vinculo pacis vnū corpuū et vnus spūs. sicut vocati estis i vna spe vocatiōis vre. vn⁹ dñs vna fides/vnū baptisma vn⁹ de⁹ ⁊ pr̄ oīm q̄ sup oēs ⁊ sup oīa et i oīb⁹ Seq̄t. Et ipse dedit q̄ suā q̄dez apl'os. q̄ sdā aūt ꝓphas. alios vo euangelistas. alios aūt pastores ⁊ doctores ad consūmatiōem sctorū/in opus ministerij/i edificationē corpis xpi/donec occurram⁹ oēs in vnitatē fidei ⁊ agnitiōis filij dei in virū pfectū. in mensura etatis plenitudinis xpi. Sequit. Veritatē aūt faciētes in caritate crescam⁹ in illo p oīa q̄ est caput xpus/ex q̄ totū corp⁹ cōpactū ⁊ cōoexū p oēm iunctura submistratiōis ꝓm opationē in mēsurā vniuscuiusq̄ mēbri/augmētū corpis facit in edificationē sui in caritate. Elicia⁹ ex his paucissimis sed sentētiosissimis apl'i verbis aliq̄s veritates. Prima Cōgregatio ecclastica ad vnū caput xpm facit et cōglutinat p vinculū amorosuz spūsctī mediātib⁹ q̄litatiuis dispositiōib⁹/reddentib⁹ in corpe mistico cōplexionalē armoniam viuificā ⁊ decentē. Hec aūt dona sunt virtutes theologice fides spes ⁊ charitas. sunt etiā sacra ecclastica. sunt diuerse diuisiones grarū put vnicuiq̄ cōcessum ē. hoc est semen in q̄ cōueniūt ambe obie/ q̄le nō abstulisset scisma pestiferū/si de pace reformando nihil actū eēt/put alias scripsit ipsis romāis pisien. vniuersitas. Secda. Cōgregatio ecclastica ad vnū caput xpm copiosior ē/atz fecūdior/q̄ fuit cōgregatō synagoge Nō ei būit synagoga talē i sacrīs et alijs multis cōmutationē adiūctiōis sic ecclia. nā extra eā stabat salus. quēadmodū saluatus Job oñdit. Tertia Cōgregatio ecclastica ad vnū caput secūdarium/ multiplicior est ⁊ maior q̄ sit cōgregatio ciuilis sub vno rectore vel impatore vl'rege. Cōnexio q̄ppe talis politice ciuilitatis fit p leges ⁊ dona nature ꝑncipaliter ⁊ in illis cōstituit suā vnitatē. Eccia vero vt policia et ordinata/hz hāc vnitatem ⁊ vltra hanc hz alterā supnaturalē ⁊ diuinā q̄ dēa ē. Et ita sequit cōsequēter q̄ ecclastica pluribus legib⁹ regit q̄ altera policia. Quarta. Cōgregatio ecclastica nō hz vel būit ex septātē ordinādi et cōsumēdi p gradus varios atz hierarchicos dignitatū ⁊ admistratōnū. q̄les in ipa repim⁹ a sūmo ꝑsulatu vsq̄z ad infimū administratiōis gradū q̄cunq̄ sit ille. Ptz q: supnaturalis est hec institutio cōsurgēs ex solo bū placito liberalissimi cōditoris. Nec vt opinor voluisz vnq̄ oppositū sentire ꝑfat⁹ mgr Henric⁹ de hassia dū ponit q̄ eccia posset sibi instituere summū pontificē si nō fuisset imediate cōstitutus a xpo. Addit enim q̄ hoc potuisset eccia a spūsctō edocta ⁊ auctorisata qō ē ꝓbabiliter sentiendū. Quinta. Cōgregatio corpis mistici ad vnū caput xpm sp hēbit p oēm iunctura grad⁹ dignitatū ⁊ officiorū ⁊ admistrationū de quib⁹ dictū est. ptz ex illo verbo donec occurram⁹ oēs ⁊c. Propterea dr eccia desposata xpo in sempiternum Ozee ꝑmo. Dicit ꝑterea hr̄e sp in se semen ad sui ꝓpagationē ⁊ cōseruationez vsq̄z ad cōsūmationē seculi. Sexta. Cōgregatio ecclastica ad vnū caput xpm lege stāte nō remanebit i sola muliere. imo nec in solis laicis/sz erūt vsq̄z ad cōsūmationē seculi epi ⁊ sacerdotes aliq̄ fideles Septima. Cōgregatio ecclastica dici pt habere duplices ꝑtes integrātes eā. q̄dā sūt fluētes. q̄dā ꝑmanētes et vt ita loq̄mur eēntiales Prime sunt ipse p̄sone mortales cōstitute i graduū varietate. Alie sunt ipsimet gradus dignitatū ⁊ admistrationū. Exemplū in papa ⁊ papatu. in epo ⁊ epatu ⁊ sil'ibus. papa fluit papat⁹ stabilis est. De

tnua. ¶ Cōgregatio ecciastica cōstituit in suis ptib⁹ fluētib⁹ ꝛ q̄dāmō materialib⁹ ministerio hoīm/ fm legē pmit⁹ inditā et insitam ipi corpi ecciastico/ ꝛ put ipm hz in se semē viuū ꝛ efficax seipm multiplicādi atz cōseruādi in successione specificatā ad ptes fluētes/ et i successiōe eadē materiali q̄ ad eēntiales. Patz vitas ex illo ꝓbo apli Neo sibi assumat honorē ꝛc. Et de pdicatorib⁹ dicit. Quō pdicabunt nisi mittant ꝛc. Et hec veritas sil'r posset inflecti ad depositiones ꝛ degradatiōes ꝛ resecatōes ptiū scandalisantiū sed p nūc omittat. ¶ Nona.

¶ Cōgregatio ecciastica hz claues ordīs ꝛ iurisdictiōis/ alio ꝛ alio mō in se ꝛ in suis ptib⁹ fluētib⁹ Ut exēpli gratia/ claues date sunt petro auctoritatiue ꝛ exercitatiue sz toti eccie vl'r ꝛ susceptiue. Vel date sunt ecclesie vt in actu pmo. et petro vt in actu secūdo. ¶ Decima. ¶ Cōgregatio ecciastica sic instituta est vt castrorꝫ acies ordinata. vel vt corpus integerrime pfectū. sic q̄ ñ est in ptāte pape vel alteri⁹ cuiuscūq̄ /deordinationē vel multitudinē in suis ptib⁹ essentialiter inducere. Uñ nec papa possz inducere q̄ nulli essent epi/ nec curati nec cardinales. p q̄to sunt successoses apl'orꝫ i ecclesia sancta dei. Sunt enī gradus oēs seminati a xpo in eccia pmitiua q̄q̄ puula/ in q̄ nōdū erant sic explicati gradus eccia/stice hierarchie vt nūc inspicim⁹ /quemadmodū spica totos numeros suos hz in grano. ꝛ nux arbor in nuce virtualiter cōtinet. Has vocāt phi incboatiōes formarꝫ ī materia ¶ Undecima. ¶ Cōgregatio eccia/stica lz nō possit instituere papatū vel destituere. nibilomin⁹ pōt p se vel p cōciliū eaz repūtans statuere aliū modū eligēdi papā q̄z mō sit/ vt alias visum est. Pōt insup remouere papā ēt rite electū ꝛ aliū cōstituere si ita visū sibi fuerit expedire ad edificatiōz eccie. vt in casu grauis scādali. vel indubio aliter interminabili q̄z p cessionez vel deiectionē pape aut alio tali casu. Ipe enīz pastor instituit p vtilitate gregis. ꝛ dū pſidentia sua cedit in graue detrimentū mercēnarius reputādus est. imo latro. imo lupus rapax. si q̄rit in pſidētia tam damnosa remanere. Et hic fundat possibilitas practicandi viā cessionis saltē q̄ ad effectū suū cōtradicētib⁹ cōtendētib⁹ ꝛ inuitis. Hic fundat pterea quō in casu vitatis istius. cōgregatio vrgēs papā ad cessionē deiciens euz si ptinaci libidine dñandi mot⁹ renuat. non est iudicanda q̄ eum psequatur. sed ei potius et deo ꝛ eccie toti multipliciter obsequatur ¶ Duodecima. ¶ Cōgregatio ecclesie licite et meritorie pōt in casu fieri sū papa vel autoritate sua. Itaq̄z cū possit dupliciter fieri ꝯgregatio. vno mō ꝯcordatiue vl' assentiue seu caritatiue. alio mō auctoritatiue Cōstat de pmo cōgregandi mō q̄ sine papa possibilis ē. imo fuit sepissime practicatus tā apō apl'os/ q̄z apud impatores sāctos ꝛ catholicos. q̄ sepe ꝯuenerūt in vnuz pusq̄z eēnt euocati vel auctorisati a papa. Patet de q̄ttuor pmis cōciliis memoratis in ctib⁹ apl'orꝫ. De pmo nōdū erat adhuc petrus factus papa. q̄n sil' erant cōgregati ad examinationē testimoniorꝫ de resurrectione. Uñ et q̄libet ꝯgregatio libera non subiecta tyrānidi hz hanc facultatē seipsaz cōgregādi. Patz in cōfraternitatib⁹ et aliis multis cōuentionib⁹ caritatiuis ¶ Secūdus modus cōuocationis hz maiorē q̄stionē. nibilomin⁹ optet eū cōcedere possibilez. Alioq̄n piclitaret respublica eccie/ si necesse esset autoritatē pape pus interuenire ¶ Exēpli gratia Immineat casus periclitationis eccie sit intpalibus. sit in spūalibus. et q̄ tunc nullus esset papa nec posset pus instituī q̄z esset. puidēdū eccie p assensum cōem. ¶ Itē in casu q̄ papa pdidisset vsum rōis ppetue. ¶ Itē in casu q̄ papa ō prauatus eēt in intellectu p heresim. ꝛ in effectu p enormes ꝛ scādalosos mores q̄ ad destructionē eccie patēter laboraret ¶ Itē in casu q̄ req̄sit⁹ sufficiēter ꝛ monitus dare nollet autoritatē ꝯcilio vt forte ē in pſenti casu. qz signū est q̄ non vult audire ecclesiam si ñ vult eā ꝯgregare. ¶ Item vbi pbabiliter dubitat q̄ fideles nūq̄z ei prestabūt obediētiā q̄lēcūq̄z. aut non satis vtiliter atq̄z ꝯcorditer. ¶ In talib⁹ et sil'ib⁹ casib⁹ ꝯgregatio ecciastica sumit autoritatē ꝛ virtutē seipsam vniēdi ex diuio semīe. p vniuersum corpus suū diffuso. vt dictū est. Et ad hoc est textus legis Deut. xvij. et notat xpſ Math. xviij. resoluēs tandē oia ad ecclesie iudiciū Si in q̄t ecciam non audierit. S

¶ Ommutescat igit animalis siue litteralis ꝛ carnalis homo. et spūali magis credat deducēti ꝛ pbanti p pora/ q̄ expedit q̄ ad primam considerationē. et decet q̄ ad secundā et lz q̄ ad hāc q̄rtam q̄ congregent filij israhel et iuda piter Ad q̄d ꝛ nimiū vt ponant sibimet caput vnū. non ad disceptādū ꝛ discutiendū ꝛ arguendū ꝛ litigandū sicut fā/

tasiari videbat aialis hō/hoc enī fortassis induce re posset indecētiā ⁊ multā turbatiōis materiā Ceterū q̄ ad allegationē q̄ fiebat ab aiali homie q̄ nēcē ⁊ expediēs erat eē scisma. sic olim dñs voluit dissentionē eē inter filios israel ⁊ filios iuda Solutio facilis est/qm̄ nō sunt faciēda p̄ bonis mala vt eueniāt bona. Nec enī sciēt ex malis bona elicere. sicut dñs ex nrīs pctis. ⁊ scādalis potēter elicit bona/tanq̄ attingens a fine pctō usq̄ ad finē cōprehēsoū fortiter. ⁊ disponēs oia suauiter faciēti. vt oia cooperanti bonū his q̄ ꝓm̄ ꝓpositū vocati sant scti. Denicq̄ nō pōt lege ttāte policia fit ecciastica q̄ ē mōarchica i aliā trāsformari. siē in alia policia. ¶ Tandē multis ptermissis nec enī locō nec tps nō stilō nec ingeniū ñ memoria patiunt oia dicere q̄ dicēda eēnt. fiat ad opuscula et tractatō sup his cōfectos recursus liberior.

Cōcludamō g̃ ex q̄tuor cāis p̄ totidē considerationes tactis potiō q̄ deductis/q̄ expedit decet ⁊ iz/q̄ cōgregent filij israel et inda piter. Cōgratulat amatrix bonorū oīm pisieū. vniuersitas/mr̄ mea/vtdicere cepimō/cōgratulat vre deuotiōi. vro zelo feruēti. vre religiosissime ad mrēz ecciaz pietati/vre tādē laudabilissime legatiōi. o reuerēdissimi ⁊ spectabiles viri prēs ⁊ frēs det auxiliū deō in ꝓgressu egressu felicissimū ⁊ votiuū. Denicq̄ offert seipaz totā/⁊ in mēbris singulis eadē vniuersitas ad oia cōi cōsensu ⁊ deliberatiōe auisanda/tractāda/cōicāda/cōcludēda/pseq̄nda cū oī hūilitate ⁊ fauore nihil q̄rēdo qd̄ suū eē videat iz qd̄ oīm. vt hēatur vnū ⁊ certū caput scōariū in eccia sctā dei. postpositis cōtētionib oīb ⁊ discussionib odiosis/ quē ad hāc rē nō satis attinēt iz magz ad diuisionez et practicādo viā cōpēdiosissimā ⁊ sctissimā cessiōis ambor cōtēdētiū vt iurauerūt solēniter ⁊ vouerūt ¶ Nec ꝓterea sit cōtētio q̄s in hoc negocio. psequēdo videat eē maior vel potior l'doctior Scit eadē vniuersitas q̄ stabimō oēs añ tribunal dei. illic videbit q̄ q̄sq̄ aio/q̄ zelo/q̄ intētiōe pacēverā siue spōse q̄sierit Sit igit hec gl'a nr̄a testimoniū cōscie nr̄e. fit gl'a deo. Nā denūciās angelō pacem hoīb Gl'a in excelsis deo ¶ Denicq̄ si filij israel put scriptura loq̄tur ibāt aio pacifico ad pliū/ q̄li aio et q̄z pacifico eūdū erit ad hoc pacis cōciliū/sine emulatiōe sine cōtētiōe sicut decz cōgregationē sāctor sine irascēdo i via quēadmodū monuit Ioseph frēs. Preterea nullō det loc diabolo q̄ in seditiōib hitat. Fiat i pace locō deo qui dirigat pedes nrōs i viā pacis. ⁊ doceat viā prudētie/ ipe q̄ est via vitas ⁊ vita et deus bñdictō in secula amē.

¶ Trilogus in materia scismatis eiusdem cācel.

Sepenūero. sublimē rōis speculā (nec mētior) solō ascēdi. qtūs sup oēs vicio sarū passionū nebulas positō/eo q̄z oia supgressus/q̄z tū fas habui q̄ aspectui vo obstare crederent. ego liberiores mētis oc'os hac illac q̄z versarē sup B mare magnū ⁊ spaciosū hūane fluxibilitatis p̄sertī ad videda q̄ p sedatiōe pcellar suarū ⁊ elationū ō nauē eccie bacterō agitant. Honesto memorās/cōspicio naucleros ecclesiastice nauis bō/strictis q̄si gladijs vbor acutor decertare mutuo/ faces insup ardētes cōtūeliarū ⁊ exp brationū scriptz instrarū iactare. Dēs se vicissim īpetere ita demū cōfligere. ita collidi. q̄ oīssis hostib exteris ⁊ spretis salutarib studijs/ id vnū satagere credi pñt/vt q̄lib z quēlib z extra nauē eccie deijciat ⁊ deturbet Beorsū vos acclamāt isti horrifico boatu. seorsū vos ī malā horā vrāz. pcul abscedite/qm̄ scismatici estis viparū genimia estis. Infelix cuculi ples estis. vos denicq̄ oī mulctatōne ⁊ anathemate debito paricidis ⁊ pr̄ie pditorib digni estis. Alioq̄ ex aduerso ⁊ si mitior sit res tū acerba ē. imo vos inquit discedite a nob vt scismatz nutritores ⁊ fautores vt crimis ptcipes cū scismatico cū piuro cū heretico cū eccie subuersore certissimo. ¶ Inter has belligerātiū voces inter lr̄as maledicas hincinde volitātes/timor ⁊ tremor venerūt sup me et cōtexerūt me tenebre. mala sunt ⁊ valde mala q̄ video sz nesciēs interī q̄z sū res euadat deteriora p̄sagio ve ve si heresis caput extulerint. Iā tū qōes fidei iactāt in eos. multa q̄z p solidis veris bacterō bito ꝓponūt vt dubia/ ⁊ q̄s nouit si corruptō passione pñti aiō errabit (vt solet) a vero seu determīando q̄ fl'a sūt. aut q̄ ñ expediūt seu repudiādo ea q̄ ab alijs ve determinata cognoscēt. Ceterū a nōnullis pugnat velut ī tenebris/ita aīcos nō secernūt ab hostib. ita q̄d ferēdū q̄d ve īpugnādū sit/ñ videt/oculos peter hñt et feriūt tales palpātes velut ceci. ⁊ ābulātes ī circuitu Exēplo q̄z eor q̄ domū loth circūuallabāt īpi tāq̄ acrisia pcussi/viā neq̄ egrediēdi neq̄ ingrediēdi īueniūt. Īpi rursus machinas magz g̃uissimarū infamiarū cōgerūt ex iuriū allegatione gñali. Sz infirmo vel deficiēte vitatz fūdamēto ī eis q̄ facti sunt nutabūt de reddunt he machīe immo corruūt ⁊ ī edificantes ⁊ egeste eosdē ꝓpria mole sternunt talis est de gigantib poetica fabula: hodie ꝓterea velut oli in īpa babilonice turris edificatiōe fit ī in eccia cōfusio liguarū. vt se nō intelligāt hi q̄ vel edificāt vel edificare se dicūt turrim eiō ¶ Quid actur sū miser hec aspiciēs. q̄d moliar hec aduertēs. obsistere neq̄ fas neq̄ vires hēo nō moueri īpōibile ¶ Sic lugebā mestō sic angustiabar anxiō. ve ⁊ ve crebris plāgoribz ingemināns/dū ex secreto mētis triclinio/due comites germanecū ffeverino astitisse mihi vise sunt/familiariter satis note. nomē frīs zelō cuiō hitatio in ca-

merula irascibilis. nomen vnius sororis/benino
lentia cui⁹ locus est in cõcupiscibili. Altera voca
tur discretio residẽs in rõnali. be sibi/mutuo date
erãt iu adiutoriũ tanq̃ vno germanitatis nexu cir
cũplectẽtes se cũ fratre. qm̃ zel⁹ absq̃ beniuolen/
tia nimiũ rigid⁹ est. grauis ⁊ austerus. Beniuolẽ
tia. absq̃ zelo mollis ⁊ languida. zelus demũ ⁊ be
niuolẽtia sunt absq̃ discretiõe ad seductionẽ erro
rẽq̃ valde prone. Porro absq̃ eis discretio quid
possit quid pdest. Hec trina societas die noctuq̃
pluries altercata ẽ intra secreta dom⁹ mee cubicu/
la. meũ q̃z frequẽter rupit silẽtiũ. zelus p̃cipue cui⁹
aliq̃ vehemẽs adeo impbusq̃ fit impet⁹/ vt nũc
verbis nũc scriptis erumpe gestiret extrinsec⁹/ nõ
hoc nõ illud discrimẽ aduertẽs/ neutri pti satis p
cens. dũmõ pax/ pax fiat/ acclamaret. Ac vero be/
niuolẽtie tractus q̃si cõtrarius etsi suauior/ ñ mul
to minus valid⁹ erat ad ignoscendũ oib⁹ et ꝯ eis
fauorabili interp̃tatione iudicandũ. Quib⁹ sic de
certantib⁹/ discretio se mediatricẽ moderatricẽq̃
p̃bebat. O perosum magis vero impossibile mihi
eẽt hoc certamẽ describere. nihilomin⁹ aliq̃ stilo
mãdare curaui/ tũ ad obliuia vire solicite/ etenim
dulce loqui miseris veteres q̃ euoluere questus/
tũ p̃terea ad exercitium q̃lecũq̃z ociosi studij⁹ mi
bi si dabitur satis erit. et si nemini ex alij⁹ sim illa
turus q̃d piã cõmodi. attñ si quos iuuat adesse in
si paulisp secedant a me. et zelũ beniuolẽtiam q̃
et discretiõem nõ me loqui putent. zelũ in primis
¶ Zelus. Quid superest cõsilij o sorores? Quo/
usq̃ nõ pudebit inertie/ vsquec̃ tandẽ mens pla
cida cõtenta q̃ete ẽ. Qualec̃tumq̃ sit concordie
bonũ qua pueres crescũt/ sicut discordia maxime
dilabunt⁹/ dũ etiã atq̃z etiã recogito/ quib⁹ non an
gustiati⁹ vrgeor/ q̃bus nõ mordeor doloribus. qm̃
p q̃tuor lustra ⁊ ampli⁹. ꝓpriã ego mrẽm intueor.
Et o q̃lẽ mrẽm xp̃e/ illã tuã sp̃osam vnicã ecclam
intueor (dico) nõ ĩ vna sui pte nõ vno letali vulne
re sauciatã/ quin insup eam ip̃am nõ barbarica tã
tum debachatione ledi cõspicio sed p suos intror
sum in visceribⁿ suis eo acerbi⁹ q̃ delicatõr loc⁹ est
video (heu) his oculis/ p scismaticã beluã infini/
tor capitũ illã piã mrẽm deici lacerari ⁊ p omẽs
artus/ truculẽta rabie ac pluscẽ beluina feritate di
scerpi/ ferre neq̃o credite/ etsi ferre⁹ eẽt animus. si
naturales affeci⁹ etiã in bestij⁹ si passiões vitiose
in reprobis tanta audẽt quãta recusere stupor sit
nõ minas/ non ictus/ non ꝟbera/ non fustes/ nõ
ignes/ nõ ip̃a demũ mortis imania iminẽtis hor/
renda discrimina pauẽt. dũ sequãtur q̃ sua volup
tas quẽq̃z trahit. vel sua passio rapit. hor exẽpla
tũ in aĩalibus respectu feruũ/ tũ in hoĩbus philo/
captis in auaris in vanigloriosis. in iracũdis. et ce
teris hmõi q̃tidiana cernunt⁹. Si hoc (inq̃z) ita ĩ/
furore vel vitio/ q̃d audere debet pietatis q̃d pos
se virtutis affectio/ quã tanto vehementiorem ad
bonũ asse cõuenit/ q̃to diuiniorẽ et ex cõsequen
ti fortiorẽ illã eẽ constat/ ꝓpterea nemo dinumera
uerit qui verus matris eccle zelator neq̃z incedat
quã sibi monstrauerit vel ratio vel cõscientia vel
auctoritas vel inspiratio vel tandẽ ip̃a necessitas
ad liberationẽ sue matris ab hac mortifica peste/
et a voracib⁹ bestie hui⁹ scismatice faucibus/ q̃ si
prodesse sors acerba vetuerit/ tum pulcerrimum
erit pro matre/ pro pace/ pro libertate tali/ occum
bere morti. sed neq̃z hoc magnũ nob q̃bus pro p̃
mio spes fida regnandi pmittitur qm̃ gentes que
spẽ nõ hũt/ spontanee neci sese deuouisse/ celebres
collaudant historie tũ romanor de duob⁹ decij⁹
et curtio. tũ exteror de codro Ipos subinde mar/
tires nr̃os q̃ singuli singulas aĩas suas p fide ec
clesie tradentes saluauerunt nos in mortali deuo
tionis titulo templis extollim⁹. Quid de labore
illoq̃ nõ vna aĩa nõ pauce sed totũ eccie corpus p̃
sens ⁊ futurũ/ sua salute potiet. ¶ Tacefra/
ter obsecro et feruẽtiorẽ iusto spũm cõprime. Ta/
ueto tu sciens ⁊ vides/ ne nos ⁊ te in apta picula
mittas. Egisti hoc pluries dũ succẽsus quispiam
feruido spũ tuo/ se mediũ se veluti cõtentiones se
daturũ inter pugnãtes/ vtriq̃ cõflictus opposu/
it/ ita xp̃m comedit zelus dom⁹ dei/ dũ mortu⁹ est
vt faceret vtraq̃ vnũ/ sic apõ poetã/ senior ille ga/
lesus occubuit/ dũ mediũ pati se offert iustissim⁹
vnus qui fuit ĩ. Et pius eneas/ dextrã tendebat
inermẽ pacẽ acclamãs/ dũ iaculo femur transfix⁹
est. hac tu recogitatiõe deterreri potueras vt sapi
entis vsus cõsilio nõ misceres te rixe aliene. ne ve
te et nos omnes morsib⁹ seuis odior ⁊ infamie la
cerandos obiectares. lacerandos diremim aut ab
altera ptium seu (vt freqnẽs est) ab vtraq̃ vulgari
dicti memineris. natans inter duas aq̃s/ in vtra
q̃ submergit. Iã experientia ꝓpria. hoc te docere et
si cetera deessent debuerat. Hõne tutius erat cõsi/
liũ ꝓphicũ amos/ vir prudẽs in illo tpe tacebit/ qr
dies mali sunt. Hõne p̃terea salubrius id qõ Eze
chiel visio habet/ lugere ⁊ gemere sup cunctis ab
ominationib⁹ q̃ fiunt. vt cũ Jeremia sedere tristes
aut cũ regio ꝓpha optare pẽnas sicut colũbe. vola
lare ⁊ requiescere ⁊ in solitudine saluũ fieri a pusil
lanitate sp̃ũs ⁊ tempestate. dum est cõtradictõ in
ciuitate vbi sine passionũ tumultib⁹ se audiant se
met intelligant. se corã videãt. fallit me expectatio
mea. si nõ ꝓtinus abiectis armis/ ambulabunt in
domo domini cũ cõsensu aut ostenso signo ad sa/

gitā hoc ē sine debito ipz sine diuinatiōe ipuida
mediū veritatis attingēt. aut si pugnādū fuerit ar
gumētatiōib ipi exēplo vsr litarū ibūt oēs aio pa
cifico ad pliū ¶ Zelus. Quid me aspicitis o soro
res/grandia videor polliceri. sed grandior fides
potest. amor auder. doloris materni necessitas in
uitat ¶ Beniuolētia. Magna prsus repmittis fr
sed maior in exoluēdo difficlitas reponit. tot sapi
entes hucusq; nequnt id facere qō attentas solus
et iustus ita ne tot aiorū varietates. tot votorū mul
le spēs adunabis/qñ idē hō plerūq; secū dissidet
z in eadē domo rixe regnant incompescibiles.
Quid ages presertim vbi animo deliberato/pla
cet error. placet diuisio. par sola voce nō corde cō
quiritur. vbi deniq; tāta q̄ta esse pōt. finiū varie
tas inuenit ¶ Zelus. ¶ Noli tandē obsecro
o germana beniuolētia. noli molestū silentiū tā p
tinaciter indicere pmitte me cōfabulari in amari
tudine aīe mee sine illud qō me pmit euomere. do
lor inclusus vrit acrius. Ego saltē litterulis info
diā q̄ sentio nullū ibi discrimē formidat ¶ Discre
tio. Age ergo frater/si detinere nō possum? pmit/
timus interim scribere te oia q̄ in aīm venerint tm̄
mō ab iniuriosa temeritate ab irreuerentia quali
bet abstineto. Caue deseras ne germanas tuas.
beniuolētiam z discretionē qtūs beniuol? sit z di
scretus fmo tuus. nec accusans nec excusans ali/
os plus debito. sed aurea mediocritate sp in te or
natus effulgeat/z placeat/mordaci odiosa dicaci
tate eiecta. ¶ Zelus. Faciaz qō hortaris soror di/
scretio Rā et tu beniuolētia significas te but? esse
snie. vis enim oia interprtari beniuole sed in nom̄
stuū. nō tū ita beniuole q̄ ledat vitas sz vt caritas
nutriat. et veniat dies q̄ exultātes canere fas sit cā
ticū istud cāticū mia seu beniuolētia z vitas obui
auerūt sibi iusticia. et par osculate sunt. ¶ Beni/
uolētia ¶ Assentio fr/nil aliud sane magis expo
stulo. sed ipz agere supn? arbiter de? cōcesserit Lo
mitabimur ergo te tu id qō suggesserim? tuis/ver
bis exp̄mito at vero sup omnia vide ne sis zelus
talis/qualem aplus nominauit nō fm sciam quē
pterea dixit zelum cōtentionis qz vicz nec discreti
onem/nec beniuolentiam germanas tuas audie/
bat zelus talis ¶ zelus. Fiet vtiq; ne dubites. et
quicqd in vtrāq; ptem dicendū videbit illud deli
berato sed breui libramine rōnis explicabo Nūc
alloquens oēs in cōe/nunc ad pticularioza mede
flectēs q̄ si post finito verbo deph̄ēderitis me pre
uaricatorē pacti h?/vra erit correctio z meū vltro
pcere corrigētib Multa tū (id aduertite) locutu/
rus sum noiatim sub mō triplicis epl'e q̄lia loqui
vel posse vel debere psonas introductas nō me li
cēta oratoria cōiecturare ¶ Et in pmis omnes
in cōe cōueniā. ¶ Z ¶ Si snie diuerse sitis inter
vos/vt hūana sert fragilitas qm̄ incerte actimō
sunt puidētie nostre. Presertim vbi variat narra
tio in eis que facta sunt. Nunqd pterea cōtentō
nes odiose regnabunt inter vos. nunqd exemplo
muliercularum res iniurijs pagetur. Nonne salu
brius est z xpiano dignius vinci a bono q̄ malo
vincere. imo hoc pessimū est illud optandū. Cre/
dite mihi par male p scismata queritur nō vtiliter
iniuria iiurijs/sicut nec calliditas calliditate. nec
morbus morbo repellit aut sanat. Si pterea cō/
tentiones et rixe sint inter vos nōne carnales estis
ego quidem dico q̄ vnusquisq; vestrū dicit. Ego
sum benedicti. ego substractionis/ego neutrius/
et qō venire soler inter oues dum ceca nocte pda/
tor lupus irruerit. fugiunt ps hec fauces lupi ne
scia incurrit. hec in oppositū parietem impingit
hec nullo incerto vagatur attonita Non alr spiri
tu quodam vertiginis agitatur cetus ecclesie/ ps
palpat velut in tenebris/ignorans que petat. ps
ambulat in circuitu. pars sistit expectans lucē ve
ritatis certam/de tenebris splendescere. Pars ne
que scit neq; nouit quicq̄ agere Nihilomin? ipa
et agentes vtrimq; ridens dijudicat. Alios rapi/
unt et transuersos agunt passiones varie pessime
consiliatrices. ira/odium/inuidia/cupiditas am
bitio timor et similes. adeo vt pro personis perse
quendum. sincerus amor pacis/et serentissima ve
ritatis amicicia deseranf aut impugnētur quo fa/
cinore q̄le aliud execrabilius cogitari possit neq;
q̄ inuenio. Per tales si non obuiatū extiterit ex/
ponet fides discrimi. si suis litteris fidētes. si eas
instrm suarū passionū efficere molientes/determi
nauerint aut asseruerint leuius debito in hac vel
illam ptem ea que meli? intractata manerent vt si
diceretur papam non esse caput vniuersale eccle/
sie iure diuino. papam non expedire esse vnicum
pro ecclesia. pape passim in facie resistendum esse
passim et ab eo appellandum. vel ex aduerso si q̄s
assereret q̄ in nullo casu pape dicere licerz. cur ita
facis et similia ¶ Quosdam preterea videre est q̄
tanta animo sitate suis aut ceptis aut consultis in
herent vt nullis ad oppositum rationibus nulla
incommodorum experientia. flecti possint Ma/
lunt omnia secum ruere/omnia frangi vl turbari
quam pedem retroflectere a via sua. etiam inuia
et ob hoc iam non via/quoniam progressui ob/
stare reperiunt vel spinarū. h̄ est vitiorū sepes hor
rida vel fossatorū. h̄ ē cordiū pfūditas incognita l'
latrūculorū malignitas. vel comitū mutua impu/

gnatio vel viarū district⁹ hūiles q̃s ceruicosa tur/
gidaq̃ p̃sūptio/neq̃t p̃tergredi q̃ neq̃t humiliari
Irascunt denicq̃ tales odio īmortali ⁊ oēs q̃s vi/
derint vel audierint. nō dicā aduersari sibi sed nō
plenis vocib⁹ et tot⁹ assentire sūtis. Alios ad oēs
ventū instar arūdinis videmus mutabiles q̃ pro
bucella panis iusticiā desererēt. Alios tandē iue/
nim⁹ (et vtinā multos) q̃ pati sunt obedire verita
ti cognite seq̃ p̃terea q̃ sequi licebit vel expediet.
multa quidē licēt/q̃ nō expediūt Odi nullos odi/
unt. nullos p̃sequūtur. q̃s absq̃ malignitatis ad/
mixtiōe cū puro ⁊ simplici oculo vitatē q̃rere cog
uerint. etiā si nō datū fuerit inuenire Remiscūtur
q̃ paulus ⁊ barnabas absq̃ pctō dissenserūt. ita
vt discederēt ab invicē nullo tū odio seipos p̃se/
cuti sunt. nullis maledictis ⁊ iniurijs se invicē cō
sectati legūtur Qua in re/videnk egisse nō sat⁹ be/
niuole nec discrete (ne loq̃mur acerbi⁹) illi q̃ sb no
mine venerabilis vniuersitatis tholosane/quan/
dam nup epl'am grādem serenissimo frāco⁹ regi
trāsmiserūt plenā maledictis p̃ūgentē iūrijs/cor
ruptā opprobrijs. in illos oēs q̃ nō secū sentiunt
qui substrahēdo nō secū in obia (vt dicūt) debita
p̃seuerant. Verū sepositis interim p̃rijs ad seip/
sos affectionib⁹/et odijs ad alios (obnubilāt enī
ista veri iudiciū) aīaduertāt q̃d ex opposito sōstra
hentes p̃ūt rescribere/noiatim illi de alma vniuer
sitate p̃isieñ. q̃ p̃fundiori nota q̃runk inuri ¶ Exē
plar lr'arū rūsiuarū ex p̃sona vniūsitatis parik ad
epistolam tholosanam

Postulata in p̃mis rex xp̃ianissime ma
iestatis tue licētia/cōuertit se hūilis fi/
lia tua/rūdere tholosanis q̃busdam. p
epl'am tali sobrietate q̃lē te decet audi/
re et nos loq̃ cōtextā nō q̃liter meruerāt bi q̃ male
dictis īprobis q̃ execrandis execratiōib⁹ infama/
re regiā dignitatē cum generali cōcilio suo conati
sunt. rupto de repēte diutino silētio. Loquimur
ergo sic ad eos. rex serenissime. te audiente te iudi
ce. ¶ Ea frēs sup quib⁹ accusamur a vob. si talia
erant q̃lia exaggerando declamat (imo satirica di
cacitate mordet) caritatiua illa epl'a vestra nisi ca
nina potius appellāda erat. p̃fecto vestrū vos ac/
cusat q̃drienale silētiū Cur enī tūc cōfestim vt nē
sero neq̃ arguistis neq̃ statuistis cōtra faciē no/
stram nos frēs vr̄os/q̃ tā manifesta et sacrilega ī/
pietate vestris iudicijs errabamus. sed p̃tinaces
nos ac despate errātes linquebatis. Quo pacto
igitur nūc frustra nos impetit⁹. si tales iudicamur
a vobis. aut si ad regē vestrū ⁊ nostrū. dūtaxat ser
mo vester est q̃ rōne ip̃m et oēs de generoso sāgui
ne suo. nō p̃tinus ab errore reuocastis. q̃s iuratis
vos scire. vos firmiter credere/nequaq̃ p̃tinaces
esse in substractione p̃ eos effecta. et sic palā effcā
vt nulla possit tergiuersatione negari. testis es o
rex eo⁹ q̃ dicimus. q̃ igitur vel infidelitate vel in
ertia nō monuistis eos cōtinuosi tam certo ⁊ pro
broso scismatis anathematis q̃ vinculo vestris
iudicijs nisi resipiscerēt ligabātur. Atqui stupi/
dos forte vos et eliugues effecerat timor. q̃s fior.
timor cadēs in viros cōstātes. Vñ ortus⁹ indeor
tus. Quod sicut scribitis. vir quidam legatus ex
vestris fere necatus est in concilio parisieñ. cele/
brato O q̃ p̃uide trepidastis. nam tua res agitur
paries cū p̃timus ardet. Poterat vnicuiq̃ vestr⁹
si obmutire p̃sumpsisset. sil'e cōtigisse. nōdū ⁊o ita
desipitis frēs. vt hec dicatis. et si ita loq̃mur. alio
quin q̃ aio certare vos pollicemini vsq̃ ad mortē
p̃ iusticia. q̃ nōdū vsq̃ ad sanguinem restiistis. si
vos plus triēnio pauor puerilis exterruisset trepi
dātes timore vbi nō erat timor Nā q̃lis timor lo
cus fuabit vbi tā p̃mptos defensores ⁊ p̃pulsores
iniurie. ep̃us ille mor inuenit dños duces sicut te
stamini. Quid si cerebrosus. si capitosus/si p̃sum
ptuose loq̃r aut minar/erat ille vester ep̃us/nō est
nostrū diffinire. sed neq̃ ē vsq̃q̃ incredibile. cū si
talis erat dum in turbā alacriū ingenioq̃ viuaci
um iuuenū incautus impegit/q̃ exagitat⁹ ab eis
p̃m meritū suū et ex ibi laetus extitit ¶ O // Sz ad
silentiū vestrū regredimur. Rūdete postulamus/
vbi tunc erat dolor ille ingēs/qui (sicut ex histo/
rijs trahitis) mutos etiā ex natura loq̃ cogit dum
recētior erat iniuria. dū plaga noua curatiōi p̃ri/
mior. dolor iste vester q̃ nūc estuare vos iactat⁹ q̃r
sum abierat/aut vñ nūc subitus emergit. denicq̃
dolor iste dū ab initio erat q̃si mustū nouū absq̃
spiraculo nōne instrepit⁹ vastos fort⁹ erumpere
nōne clamores horridiores extorq̃re debuerat At
vero scandalū vob erat formidini Quale scanda
lū⁹ passiuū an actiuū/datū/sc̄z an acceptū/et rūo
rem q̃lemcunq̃ paueritis/damnat grego/q̃ tradit
non esse deserendā p̃ter scādalū/veritatē vite do/
ctrine ⁊ iusticie q̃lē hic asserit⁹ Sz ex itū subtrac
tionis aut (sicut p̃mo vester loq̃mur) partum in
felicē p̃stolabami. q̃d ita q̃sumus⁹ nunq̃d ab euē/
tu negocio⁹/metiri iā acto⁹ bonitatē/cōgruū vl
necessariū iudicatis⁹ videte ne fallami Quāta sūt
optimo initiata p̃ncipio q̃sta ī q̃b nihil virtuose
⁊ moralis p̃udētie defuit q̃ tū successu prosp⁹ vel
intento caruerunt. ad q̃d p̃ōt violate traduci illō
careat successib⁹ opto. q̃s q̃s ab euentu facta notā/
da putat Nostrū est plātare/nostrū est rigare p̃m
p̃udētiā a deo nob insitā. hec ⁊o nihil sunt oīna
sz q̃ incremēti cōsūmatiōez dat xp̃s est. Narrat iu
dicū lib. filios israel pugnātes dñi mōitu bis ma
gna strage corruisse. q̃s tū dixerit eos de aggressu
pugne pp̃ b̃ iculpādos ¶ At forte p̃lix⁹ p̃mo epl'e
vestre talem temporis tractum. vt elaborareur

exigebat vtq; coaceruare et iterī grādē ꝓgeri es maledicoꝝ i nos ꝓbo ꝝ vt isup grādiloq; tragediā cōtūelia ꝝ/ vt sales aspos satirice ipbeq; repbatiōis expueret i nos/ fr̄na illa vr̄a dilectio. Sz pfecto si fuiss; iniq; tras nostra vt talia audire meruisset (quod libera voce refellim⁹/ certe tm̄ vr̄a amicicia et similitudie q̄daz studio ꝝ nob obnoxia/ vr̄aq; prudētia et gūitas blis deceret studiosos digna appebat q̄ pulcriori z non illoto obsceno q; sermone/ vterek. dignū erat illō speculū/ q̄le vos eē gloriami/ qō radijs purioribꝫ rutilaret/ digna deniq; vinea vr̄a/ q̄ nō in his maledicto ꝝ lābruscas degeneraret. Poeticū est inuolucrū/ musas agrestes/ iō in picas cōuersas eē/ et q̄sdā agrestes in ranos/ z alios in simeas. aragnes in araneaz nioben in silicē. et alios i alia. q; liguis abusi sunt. eas i maledicta lātes. Preclare demū ab Aresto. dictū ē/ Honorē esse i bono rāte. ita, pculdubio illiberalis z cōtūeliosa vitupatio sordidat exprobrāteē. Nā q̄lis vnusquisq; est talia dicit. sicut q̄ de terra est de terra loquit. Sed vitupare nos/ sicut tm̄ epl'e facies oñdit/ vr̄a nullaten⁹ erat ītētio. q̄lis ergo nimiū laudare obediē. iā/ zin obediētie scelus detestari. cām pterea defendere pape z eccie. deniq; a deuio nos infauste sbstractiōis auertere. est ne igit vr̄a frēs prudētia tā oblita sui. vt arroget sibi docēdi nos officiū. in re psertim notissima q; obediētia bona ē. inobia mala gūiteq; plectenda. q̄s hoc ignorare psumi pōt/ maxie apud nos q̄rū studiū antiqui⁹ solenniusq; tam nūero q̄ merito z autoritate sp extitisse nec ipe negaretis. Nam z inimici nr̄i sūt iudices. q; tm̄ ceteris supeminet vniuersitas nr̄a/ quā inter virgulta cupressi. Amplius ꝓo/ p inobia (si ita necesse fuerit) nos edocēda. erat ne dispēdiosissimus ꝓmo trahendus p autoritates emendicatas/ ingestas q; sine ordine p pueriles periodos assidue sil'es et plus equo/ sonoros. p fastidio/ sam nugacis repetitiōis eiusdē ministerita/ rem/ deniq; irascēdo dētibꝫ frēdēdo z tabescēdo in nos q̄si beluina feritate mox cōculcandi lacerādi deuorādiq; videremur. Poteratis frēs/ poteratis al'r vr̄am iactare eloquētiam. aliter vr̄m officiū/ vel docēdi vel monēdi vel corrigēdi vētilare. Nimis ela/ psum esse a memoria vr̄a mōstratis illō ciceronis documētū/ cui scriptura sepe occurrit/ sit monitio sine cōtumelia vel exprbratione. Nam et michael disputās cū diabolo et corpe moysi. Rursus frēs/ elucutionis vr̄e accuratio vel deserēdā erat penitus vel accuratius incorruptiusq; seruanda q̄ q̄ dictādi vitiū nō magnope culparemus si nō viciosissimo et ꝓlus intollerabili genere cōfutatiōis vteret/ illa elegans eloq̄ntia vestra. que enim viciosior cōfutatio seu argumentatio adduci potuerat q̄ que ad vtrūq; flecti potest? quē defectū/ si p totum hoc terminū oculis videre nequiuit vr̄a solertia tot litteris erudita/ quo ausu nos in obscurioribꝫ cōmonere psumpserit cōsideret. Hoc itaq; qō dicimus mōstrabim⁹ digito/ tm̄ mō oculos aperire nō pudeat. Si obediētia laudāda est (vt totiēs inculcatis quasi nō ita sentirem⁹) si hec sit gladius vester acutissim⁹ quo nos iugulare imo cruētis vulneribꝫ cōfodere satagitis/ attendite q̄ facili retorsione/ gladiū vr̄m in iugulu vr̄m cōuertim⁹. obedire siquidē optet deo magis q̄ hoīb. nō hoc inficiabimī. oportebat ergo vt deo iubenti recedere a consortio vel heretici vel scisinatici vel in talibꝫ vehēter notorie diffamati/ autḡ nocumentū eccie psidenti/ vosipos pstaretis obediētes/ qō q; nō fecistis/ fas habem⁹ ec conseqūēti more vestro cōcludere/ q; inobia hec vestre/ plecti dz pena tali. imo maiori q̄ nostra facta/ vt fieri dicitis/ eius vicario. nam cōtemnenda est hec ptās/ vt altera superior honorek. Scimus/ his auditis quid agitis q̄d obstrepitis. q̄d rugatis faciebus stomachantes acclamatis. Nos certe nullū fouemus in hac pte scisinaticū. nullū hereticū. nullū deppl'atorē eccie. nullū de his vehemēter et notorie diffamatū. Ita excusatis vos frēs/ nos ecōtra ꝓponimus accusamus suadem⁹. purgātes nos sil'r p negationē eoꝝ q̄ nob imponitis. erat idcirco radix hec difficl'tatis z cōtrouersie ad q̄ euellēdam/ totis eloquētie illius vestre tulliane/ neruis incūbere debuerat caritas vestra. q̄ radix ꝓbare vicz dñm bñdictū nō esse scisinaticū. nō hereticū. nō aduersantem eccia stice vnitati. aut nō de his merito vehemēter infamatū. aut esse talē qui nō conuertit obediētie sue honorē. in instrumētū destructiōis eccie. hoc est q; in cōtentione versari qō vnicū cōfutari cōueniebat. nō de obedientie pconijs et inobediētie supplijs imo de pcialibus maledictis membranā occupare. Et istud tam̄/ cur modo/ et nō antea citius effecerit vestra fraternitas/ nondum pspicua rō inuēta ē/ nisi fortevri voluerim⁹ suspitiōibꝫ maliuol'in vos/ q̄l'r abutimī in nos. Di. ei forsan suspitiosi⁹ aliq; q; liuida

emulatio vr̃a ob p̃clarissimaꝫ studij nostri famam/aut aliũde male parta/ nũc tandeꝫ nacta opportũitate egesta ẽ q̃i si aperiatur sepulcrũ patẽs intus spurcidũ ⁊ olidũ Suspicabit̃ ali⁹ nõ inuidiã nõ odiũ nõ rancorem/sed vel adulationẽ vel ambitionẽ sue ꝓmotionis auidã. rupisse hoc vr̃m silẽtiũ dũ spes arrisit nouaꝝ ꝓuisionũ hñdaꝝ / si noua restitutio fieret/p̃sertim vob̃ petentibus ⁊ altercãtib⁹/⁊ vsq̃ ad ꝑiculũ capit̃ decertare pollicẽtib⁹/longe v̄o sint a nob̃ iter p̃tatiões hmõi maliuole ⁊ incerte/frẽs carissimi. Nunq̃ id agere nos cõtingat qd̃ i nos fieri rõabl̃r inculpam⁹. Ista q̃dẽ est rixatio vel feminea vel cania seu puerilis/dẽtib⁹ ⁊ vnguib⁹ iniuriaꝝ cãm ducere ista pugna goliad a cõtumelioso cõtẽptu/certam̃ inire. ¶ Esto tñ fuerit in nob̃ aut nr̃m nõ nullis intẽtionis corruptio (qm̃ q̃s p̃t gloriari se mundũ hr̃e cor/cũ nõ sit hõ sup terram iustus q̃ nõ peccet) Nihilomin⁹ quale sup hac corruptela adducit̃ efficax argum̃tũ vt tã certo/tã absoluto/ taꝫ in generali vos feriatis iudicio. q̃si vocis illi⁹ immẽores intonãtis nolite iudicar̃ ⁊ nõ iudicabimini ¶ Esto sint inter nos aliq̃ ãbiciosi ad bñficia/aliq̃ leues ad iudicia / aliq̃ odiosi ad dñm bñdcm̃. vñ tñ cõstat subtractiõꝫ ꝑ tales emersisse ¶ Omittamus nos rñdere quõ talia fingere hꝫ vr̃a discretio ⁊ de rege nr̃o ⁊ vr̃o de dñis ducib⁹ cõsanguineis suis. de baronib⁹ regni. preterea de cõsilio regis/de prelatis ⁊ toto clero francie. Postremo de toto regno hyspanie. Exclamabitis hic p̃mo iã exclamastis q̃ ꝑ nos seducti sũt excecati sunt. alienati sunt. mirũ vero si vos soli ⁊ absentes ⁊ pauci/aptos hẽtis oculos in eoꝝ regimine/si vob̃ solis sua illuminatio suaq̃ directio dẽat̃. Attendite ne intolerabiliter n mis arrogetis. Scitis et creditis firmiter q̃ rex ⁊ dñi de suo sanguine generoso nõ adherẽt subtractioni ꝑtinaciter hoc ẽ vr̃m verbũ. Certe neq̃ nos ꝑtinacit̃ adherem⁹. Adheremus tñ sicut et ipsi /donec interim nob̃ ꝑatis corrigi si erram⁹ clarius aliq̃d cõmodius q̃ ꝓ eccia dilucescat. Aut igit̃ eos oẽs pari nobis cõcrimie pariq̃ reatu cõuoluite qꝛ subtraxerũt/ sicut nõ vultis qꝛ nõ audet̃/aut nos sicut ipsos habetote excusatos/qm̃ ꝑtinaces esse nõ volumus qd̃ tñ oio facere refugitis. sed dicet̃ si non estis ꝑtinaces/cur a damnate subtractiõis cõtinuatione non cessatis? Interrogetis similiter/cur ab eadẽ rex nõ abscedit q̃ si ꝑurgetis q̃rentes rõem/nostra est cõis rñsio. qm̃ nostram interim cõscia m sequimur. nam q̃tum licet dubitare de dño bñdicto an ꝑdiderit ius in papatu/aut q̃ obedientia ad ipsum/est ecclesie pestifera/tantũdẽ fas est ab eius obediẽtia secedere. Neq̃ enim negabitis qm̃ ꝓ culpa heresis aut scismatis/papa fieret inferior quolibet xp̃iano Jura sunt ad hoc planissima neq̃ preterea latet vos. ꝑtãtem papalẽ dataꝫ esse in edificatiõe ecclasie non destructionẽ Quo abusu in destructionẽ ecclesie notorio exñte. Nonne exẽplo pauli resistere in facie gerenti se ꝓ papa liceret. Nonne sibi dici posset cur ita facis? Anastasius sũmus oliꝫ põtifex ⁊ alioꝝ nonuulli sup hoc sunt in exemplũ Et o deus arbiter equissime et q̃ pacto miran̄t̃ istud quidã hominũ/q̃si non intelligibilis sit hec absurditas Cũ in reb⁹ lõge minorib⁹ id licere fieri magno assensu concederẽt. Si enim palaciũ suũ/si ciuitatem suam/papa facib⁹ accensis ꝓ sua libidine quereret concremare/si paganos armatos si agroꝝ depopulatores moliret̃ apud xp̃ianos intromittere/etiã vbi nihil fidei predicaret̃ aduersũ/si v̄gines ĩgenuas aut matronas honorabiles violare satageret/q̃s tã indulgẽtissimus vnq̃ aut blandus adulator ad papã fuit/qui negaret his ausibus obuiandũ esse qui papã ip̃m si verba non sufficerent diceret non debere factis arceri. Jure naturali concedit̃ vim vi repellere iõq̃ concedit̃ vt ꝑsone singulari fas esꝫ papam aut regem vel ligare vel carceri mancipare/si eis iniuste ꝑsequẽtibus hanc personam/sibi non aliũde pateret ꝓprie mortis aut impudice violationis effugiũ. si hoc in damnis corꝑalibus tam liquidum est /q̃d de spiritalib⁹ incõmodis longe grauiorib⁹ relinquitur estimandũ. Iungamus hanc rationẽ ad rem que agitur ¶ Si substracti habuerunt ꝓbabiles vehem̃tes q̃ coniecturas/aut certas rationes ex his que facti sunt q̃ dñs benedictus aduersebatur ecclesiastice vnitati/nunq̃d non bono fine ⁊ intentione poterat hec fieri subtractio? q̃retis quo pacto/sic q̃ppe vt non assumeret obedientiam sibi factã/in velamẽ aliquod neq̃cie aut ꝓtelatiõis scismatice prauitatis Ex quibus medijs mille medijs/aut continuãdo honores suos/sine ꝓcuratiõe vnionis/aut ꝓmouẽdo sibi fauẽtes in hac libidine dñandi/aut nũc apte nũc occulte non fauẽtes sibi ꝑsequẽdo ¶ Videt̃ clare si q̃d

videt⁄ q⁄ nullis hoc loco vtimur sophisma tib⁄. imo ne sophicū palogismi vos decipi ant (sicut fefellisse videnť) nos ipam ad nudū difficultatē reuelam⁄ cū ꝓriū sit sophistarū se celare ⁊ positiōes suas vel inuolure vel trāsferre. Nullas ꝑterea legū interpratiōes subdolas aut fictas adducim⁄. solis innitimur regulis iuris diuini ⁊ naturalis q̄s ꝑ vobis assūitis q̄sq̄ ĩmutabili veritate subsistere nequaq̄ ignoratis. he sūt regule. q̄ sūm⁄ eccie ꝓlat⁄ ꝓter eccie vtilitatē stabilit⁄ est. q⁄ pape si apostatz a fide resistēdū est in facie ⁊ si nō recte ambulet ad veritatē eu ãgelij. q⁄ vim vi licet repellere q⁄ deo magis ē obediēdū q̄z hoĩbus. q⁄ bonū pb⁄licū ꝑferēdū est bono ꝑticulari. qd ad publicū ordinatū est. Istis inq̄ĩ innitimur nō vt falso crimiami tlib⁄ q⁄ faciēda sunt mala vt bona eueniāt q⁄ ꝑsequēd⁄ est papa ver⁄ vt scismatic⁄ sal⁄ dek. Nōdum ita vri sit es sum⁄ vt ita desipiam⁄ Quid ḡ ml'tos turpiter plane inuoluūt sophismata / dū nimis fugiunť. qz ei videre neq̄ūt q̄lē papa verus aut ꝑ tali bit⁄ / desinere possit eē papa / aut bñd⁄ ē ꝑ tali / ipi nō capiūt q̄ rōe substractō possit (imo et dēat in casu) iustissima reputari. hoc ē inq̄unt iobediētē esse. B ē ꝑsecutorē capit⁄ existere. cū tū nulla secessio a capite dici dēat inobediētia neq̄ ꝑsecutio nisi legi diuīe fuerit cōtraria. Est aūt diuina lex iubēs recedere a tabernacul' impioꝝ. iubens frēm postq̄z audire noluerit eccīaz habendū eē sic ethnicū ⁊ publicanū. iubēs ꝑterea oculū aut mēbrū aliud eruēdū eē / ne totū corp⁄ sua cōtagione depzauet. q̄ diuīa iussio q̄liter ad rē q̄ tractaťadoptari dēat insinuatū ē. Scim⁄tū q̄dadhuc nūdet⁄ negatis ĩ B negocio cās tl'es i facto. Hoc vero est qd in disceptiōe nr̄a vsať. hoc ꝑbare qd negam⁄ / aut impbare qd estimam⁄ debuerat caritat⁄ vr̄e prudētia. aut nō notissima ingerere. nō nos mille ꝓuicijs insectari. nō vbar'e latratibꝫ auras. nō nos ꝑusq̄ intelligeretis arguere. Et q̄m idipm nō peroratz et res lōgiori disputatiōe eget q̄m vt sub ep'le brevitate possit coartari. qz deniq̄ iam pluries tam scriptur⁄ tā viuis vocib⁄ rōnabilitatē nr̄e substractiōis si nō port⁄ libell⁄ diffamatori⁄ appellari meruit. Declaret nos quā multa alia posuistis q̄ si rigidū ex amē itrarēt illa de erroze in fide. de crimine in bonis moribꝫ. de inobediētia lese maiestatis regie / ⁊ alijs plurimis / dānāda patere / que oia oñdere sicut et ꝓncipalē cāz nostrā iustificare ꝑatos nos offerim⁄ q̄ꝫtuz et quēadmodū tu rex sapiētissime iusser⁄ qui hacten⁄ nos indiuiduos coadiutores tuos assumere dignat⁄ es. neq̄ enī diuersuz a te, q̄d q̄ꝫ agere fas putat discretio nr̄a Et si impbe, puocari ad certamē impar min⁄ nūero ⁊ virtute / sufferre molestū sit. Potuerāt ista sufficere si nō vicissitudinē referre velem⁄ / reddētes ꝑ malo bonū ⁊ bñdictone monitoriā. ꝑ exphratiōe maledica cū illo q̄ cū glorificād⁄ ait / maledcimur et bñdicim⁄. itaq̄ petim⁄ rōez frēs q̄ frcū q̄ ve vtilitate cō placuerit se iūgi a cōi regis ⁊ regni cōcilio. Periret q̄ppe oīs politic⁄ ordo si ea q̄ cōi sunt a sensu cōclusa q̄libz ꝑ suo motu capitis vel inculpare vel ad nouā cēsurā reuocare cōtēderet. Ubi enī fuit vnq̄ꝫ tā apta tam ꝓcoz snia q̄ nō aduerť calūniātiū linguis carpi possz. alijs amore / alijs ig̃rātia / alijs solaꝓtrariādi, pteruia aut ꝑuritu nouas res moliēdi vexatis sz neq̄ cōcilijs generalib⁄ ꝑstit⁄ ē olim assensus vnanimis tl'r vt ñ ex aliq̄ ꝑte ꝗdictores inuenirēť Equū ē idcirco legib⁄q̄ ⁊ cōsuetudie scritū vt in ore maior⁄ ꝑtis stet oē cōitatis iudiciū Alioq̄n si cuilibet assidue fas eēt obniti nihilo pl⁄ agereť q̄z si inter naucleros eiusdē nauis / odiosū cōtinuareť iurgiū ill' velū tēdeť / istis laxar̄ alijs dextrozsū alijs sinistrosū et adūso cōari ĩplacabl'i aiositate tractātib⁄ / ōliberatiōe ei maior⁄ ꝑt⁄ exceptata / ñne ꝓsulti⁄ ē eiuos opē ferre l'neq̄q̄ꝫ ꝑtiacit aduersari ⁊ ita portū q̄lēlibet attingere quā sub dubia spe melioris port⁄ cōfūdere interī oīa seditiōe certissima. ml'ta, pinde tolerari debēt iā facta / quoꝝ inceptis ꝗdicere dignū erat Estoo vobis appareāt l' forte sint sanioza cōsilia. nihilomin⁄ apd cōitatē c⁄ estis ꝑs qua / ābulantē in opposita snia q̄d, pdē tract⁄ vr̄ ꝑtinaxaliozsū. imoq̄d aliud opať quā cōtētiones scādala aiositates ⁊ disturbia ad rē oez q̄ agiť saluberioz finiēda Negociū aliō grāde ꝑusq̄ꝫ certa ꝓclusiōe firmeť op⁄ bēt ꝓsultatiōe in q̄ sit aim⁄ ĩ cōsulendo lib⁄ pozro acceptata ꝓcl'one tē ē tꝑs faciēdi nō dijudicādi. Nō si opposueritis ꝑceptū dñi vt nō peccet aliq̄s sequēdo multitudinē. hoc de criminibus q̄ benefieri nequeūt / intelligi necesse est. nō enī talia vnq̄ꝫ licere faciet q̄ꝫ rusllibet numerus peccantiū ⁊ stultoꝝ quorum infinitus est numerus. Aliuero sec⁄ est i eis q̄ fieri bñ pñt in quib⁄ cōsciam ꝓriam

ad alios formare iudicium/quinque licitum quinque debitum est qliter esse dicimus in proposito vbi ea q in facto sunt. no q fide immediate respiciunt vertilatur Obicietis fortassis q no sinceris ais/no medijs vsque quaque iuridicis no p psonas oi vitio conclusio sbstractois excepta est/qsi no ita possit fingi in oi negotio publico qi preterea p solos bonos bnplacitum suum operde. opar. t p malos/qles etia int vos alicq sunt etsi cofirmatos vos phariseace iactetis p ceteris hoibus/et exceptos ab illa regula si diximus qz pctm no hem. Quot pncipes infideles. qt tyranos iucqs legim/et vidim a qbus eqssimas leges t edicta/qs nesciat emanasse/q in re pspicuum esse dz/q negocij qlitate magis attedere conueniet si iusto fine/si pia intentione fieri potuerit/qs suspitionibus duci exagetium hac vel illa volutate ¶ Preterea fres cessent cotumelie. abeat sinistre de nobis suspitieas qles hri de vobis nec vultis nec volum. Credite fres/nos bni coscij nobis sumus de pcessu b ad pace eccie/qui vtina ta psperum successum capet. quam pie sp optam optare aut hoc magis nostrum est qz illud exhibere ¶ Tandem qz res (vt arbitrami) discussione exigit ampliorem (no enim pter aliud nos ad certamen puocare debereris) obsecram te rex serenissime sicut ia obsecrauim p concilio toti obie istius celebrando in q conueniat seniores/videre de factis et de iure (qd ex factis exorit) examinatissima veritate. quam sp amplecti paratos nos offerim. in noie e q est vitas. in q bum valere et sobria modestia sape. oes optamus fres nros in eode dno carissimos.

Talia in alios psonam transfigurata sunt (o sorores) p recussione eorum qui nimia acritate sniam priam defendere/et alienam carpere repti sunt Et qm ita tibi placitum est o sorores beniuolentia (hoc eum nutu tuo significas) conuertatur oro nra ad eos q acta oim psertim supios tota seueritate recensent atq diudicant nullum eis refugium ad correctione/nullum locum adveniam vel excusationem reliquentes. cum pfecto male nimis eent res humane/si semel peccatibus clauderetur mie sinus q si mia conceditur hominibus/illa obsecro quibus rationabiliter iudicio pstabitur/qz hoibus occupatis qs hoibus ad regime rei publice constitutis/si quide ad eos ex omni pte fallendos inuigilat assidue subditorum quorundam malignitas nunc medaciorum fuco nunc blanditijs adulationum nunc accusationum confictionibus nunc ingestione suspitionum vt vel sic rapiant spolient et detrahant vel vt amorem simulant tanqs solliciti de salute domini sui/si multos accusauerint/si mendacibus nouitatibus aures prurientes pncipum fricauerint/si accensos odijs/si stimulatos ira animos uorum magis inflammare vrgere q studuerint. Quamobrem non absre videtur dixisse Seneca consulendum esse bone menti suadere quam inquit bonam mentem/nemo occupatus inuenit. et alibi tradit hac crone ee vel difficile vel impossibile/vt idem sit pnceps et vir bon. Ipi pfecto supiores non tam sup hoies/qs homines sup eorum capita positi sunt et no tam inuidia qs mia digni habendi/tanqs miserabiliores ceteris hominibus t velut positi ad sagittas causas deceptorie iaculationis. quorum multorum stulticiam/adulatio in insaniam vertit. aliorum iracundiam in furorem/aliorum beniuolentiam indulgentemq naturam trahit ad pdigalitatem crudelissima. Rapiunt eum a pauperibus qd apud ditiores effundant. Parcunt denique delinquentibus languida quadam specie benignitatis illecti. sed redit hec mia stulta/ad innotetum pniciem truculentam. quantus erat ille rex et pphta dauid/quam sagax/quam puigil/ipe tum ad vnius serui medosaz vocem seductus est/vt hereditatem cum pr de dauid optime meruerat ad eundem filium traduceret. postmodum qd etiam monit no restituit sed diuidendam imperauit. Quorsum hec omnia nimirum vt commonefacerem tolerandos esse pia compassione defectus superiorum magis quam diudicatione seuera pseqendos Hecq mihi quisqs opposuerit illud sapientis/exiguo conceditur mia. Potentes aut tormenta potenter patientur. Ipsi vere pncipes in hoc exigui sunt eo q amplius si ex ignorantia forte sua ipi sibi grades sibi fortes et beati videantur. Rursus si plura in hominibus vicia correctionis impositas tolerat. reseruas ea diuini censure iudicij idem fieri de pncipatum delictis necessitas maior expostulat Vt non ptinus p qlibz errato spnatur eorum pncipatus. cum apls dominis etia discolis et xpus phariseis ypocritis obedire pcepit et Aristo. diffinit pncipem non debere repcuti Vidit hoc tragicus ille qui monuit athenienses. ne leonem introducerent in ciuitate. introductum vero eum cum omni masuetudine t lenitate tractarent q silitudo satis est accomoda rei quam agim. Qd si d

quolibet ꝑncipãte hec vera sunt/ipi domi/
no oim/et eo seruo oim/quo dño oim. pa/
pam loquor quis nõhoc cõe mie debitum
impendendũ arbitretur? Esto dñs bñdcũs
errauerit in nõ offerendo celeriter viã cessi
onis/attendatur in eo potuisse cadere dece
ptiões q̃les numeramus/ Proueniẽtes et
subditis. Attẽdatur humane cordis fragi/
litas ad bonores q̃rendos auida. et ꝑtinax
ad retinendos. attendat q̃tas vires habe/
ant suspitiões ingeste a maliuolis/nec esse
facile illos ꝑ libito diuellere Attendat insu
per ꝑnia ipius offerẽtis iam ꝑdez id qd ab
initio querebat. Deniq; si erratũ est ab eo/
nunq̃d sibi ianua penitẽtie/que cuilibet in
feriori apta est/obcludetur. Nũq̃d penalis
carcer/nunq̃d innumeri dolores alij i cor/
pore in bonis ⁊ in fama iam plus q̃drien/
nio tolerati. diluere sufficiũt hoc erratũ Vti
derint si q̃ sint mõstrãtes oppositũ ꝓbo vel
ope/ne plus hostili odio ꝓsone/quam vni
tatis publice zelo se ꝑdant inflãmatos.
Itaq; placet hoc loco inserere quãdã epl'az
quasi noie suo ad regem francie destinataz
que sic contexta est.

B Benedictus epus seruus seruoꝝ
dei/carissimo filio in xpo karo/
lo francoꝝ regi xpianissimo salu
tem aplicam q; benedictõem et
miserationis spm assumere. Si demolitio
bierlm terrestris olim pstrinxit ad lacrimas
cor ꝓphe Jeremie ⁊ saluatoris ihu/si pterea
corpalis sepatio sponsi a sponsa fideli tan/
te est molestie si deniq; ipa etiã natura suo
docet instinctu/turturẽ assiduos gemitus
edere/dũ cõpari viduatam se senserit. nullꝰ
mirabit si in desolatiõe miserabili spũalis
bierlm/et inacerbissima sepatione quaz in
ea sentit aimꝰ conqueror et ploro quis igit
dabit capiti meo aquam/et oculis meis fõ
tem lacrimarum/ad deflendum iugiter lu/
ctuosissimam sacrosctẽ eccie labefactionez
diuisionemq;. Quis me cõsolabit. q̃s me/
debitur? Cõsilium q̃le mihi pueniet itaq;
planctus lugubris/dolor et angustia tan/
gunt oes in cõe filios eccie Sed lõge seui
ius atq; ꝑfundius dilacerat infelix cor meũ
inaudita miseria. hoc exterminiũ Ista ꝑdi
tio /nimirũ data mihi illa est in sponsã sin
gularẽ/q̃ oim mr̃ est vlis. his nihilominus
ocul'aspitio/tã nefando scismate eã q̃ mr̃ ẽ
pacis ⁊ vnitatis/tã execrãda ⁊ atroci ꝓsecu
tione eam fedari que fons est pietatis/tan/
dem vili deiectiõe ⁊ ignominiosa seruitute
eã ipam ꝑteri/q̃ libtatẽ et honores largitur
eternos. O pia mr̃ oim. o mea singl'ar spõ
sa quousq; durabit pessimus iste lãguor tu
us q̃du debachabit furor impiꝰ a i visce/
ra tua. satis nimisq; tuis in mẽbris ꝓseue/
rat hec horrẽda diuisio. Et heu q̃le tibi mi
nistrabo cõsiliũ. tuis q̃ pacto medebor in/
cõmodis. Cruẽtũ hoc vulnus tuũ/i me de
scendit vt vides qm̃ hinc vastatrices cure
hinc solicitudines puigiles intus timores
antij. foris pũgne in tribulatiõe violentia
et diuturno indignoq; carcere q̃ mihi de ꝑ
pria cõpatꝰ est domo ⁊ de specioso olim nẽ
domesticoꝝ manu obruto palatio. Quid
referã ꝑbra qd diffamatiões iniq̃s. q̃d sini
stras interꝑtatiões dictoꝝ factoꝝ q; meo/
rum. q̃d mille mei ⁊ meoꝝ inenarrabiles
afflictiones. Attũ nõ est hec maloꝝ sũma/
vtinã in caput meũ refluerẽt oẽs erũne tue
O fidelis spõsa/vsq; ad dure mortis ꝑpes/
sionẽ/sine detrimẽto aie At tu bñdicta lib
tate foueres in gremio pacis oẽs filios tuos
et oues pascue tue. ¶ At o pater maxime ⁊ D
optime. o salutifer xpe vt q̃d natus sum vi/
dere mala gentis mee vt q̃d datus sum cu/
stos spõsus ⁊ pastor/si nõ aliã opẽ/aliud so
lamẽ. et aliud ferri dabat auxiliũ. Porro si
scti prẽs q̃b infausta tẽpestate succedo ge/
mebant olim sub verendo pondere cure
pastoralis/sicuti grego. ⁊ alioꝝ plurimi ẽt
dũ eccia sua honore ⁊ ꝑspitate floreret/q̃d
nũc dictur sũ in sua ⁊ mea tã incõpabl'ca
lamitate ⁊ i tãta maloꝝ mole. Hinc vel ma
xime ꝑspicuũ eẽ dz/me in tali statu afflictõ
nis ⁊ meroꝝ ꝑniciose retinẽdo nõ esse cõtu
macẽ. Alioq̃n ꝑfecto miserabilior ⁊ stolidi
or sũ oib hoib q̃ miseriã certã cũ certa dã/
natiõe q̃rerẽ sz auertat hãc isaniã a suo
misericors deꝰ. Ceterũ nõne varijs ⁊ labo
riosis antea legatiõib attritꝰ sũ/si forte re/
sarcirek truculẽta hec rupta et si discussis te
nebris serena vitas oriret Sz nũc cleuans
me dignitas guius allisit ⁊ coãgustauit vn
dicq;. itaq; guis forinsecꝰ cernit corpal'affli
ctio. subt ꝓ itroꝰ plaga seuit acrior. dum
pia recogitatõe ꝓsidero/quẽ ad moduz oẽs
conatꝰ mei/omnis zelꝰ piꝰ/oẽ feruens ꝓsi/
deriũ ad pacẽ adipiscẽdã cassati snut. Et o
moꝛes o tpa ecce qd̃ supra modũ auget in/
felicitatis cumulũ/a nõ null'. ẽt de puersa itẽ
tiõe notorꝛ icl'por. q̃d dicã ad hec plãe ⁊ cõ
stãt negabo. Potuit aliq̃ fortasse surrepe iq̃

rantia/que tam vicina est humane fragili-
tati. et in hoc me meaq; oia ꝓrsus iustifica
re nequaq̃ audebo illud nanq; aplicũ ver
bum quẽ hoim nõ exterreat/nihil mihi cõ
scius sum. sed non in hoc iustificatus sum
cuius dicti que alia est rõ: nisi ꝙ in multis
offendimus. et qm̃ nõ est hõ sup terrã q̃ vi
uat ⁊ nõ peccet/et ꝙ incerte sunt ꝓuidentie
nostre et iusticie omnes sordide tanq̃ pan
nus mẽstruate. deniq; quales sumus in o-
culis diuine maiestatis nouit nullus. et si
iustus fuero (inq̃t Job) hoc ip̃m ignorabit
aĩa mea. verũ si maligna fraude/si cupida
ambitione. Putaui q̃dq̃ agere qd̃ ecciasti
ce vnioni vel obstaret vel eam retardaret/
sit in aĩam iudex deus. qm̃ potius talia ab
initio vsq; in p̃ns obtuli/que salubria ⁊ suf
ficientia ꝓ vnitatis ꝓsecutiõe fideliter esti-
mabam. et adhuc existimo/si nõ obfuisset
pater ille mẽdacij/qui oĩa iu malũ et turba
tiõem euertisset. ¶ Nosse potes hec oĩa fili
serenissime ⁊ xp̃ianissime corã quo fiducia
liter querelã hanc effudi. nec habeo necesse
regias aures adimplere longa narratione
taliũ oblationũ ꝑ me factarũ/tam de via cõ
uentionis vtriusq; obediẽtie/ꝑ cõsilium a
fratribus meis cardinalibus p̃mitus datũ
quã de via cõpromissi/et nouissime de via
cessionis. Cui vie imo ⁊ martirio sicuti pa
lam testatus suꝫ iugiter adhesi ꝑm p̃para-
tiõem anĩ. Nec ab hac vnq̃ ꝓmptitudie di
scessurus sum si et dũ verã parere vnionem
cessio videbit̃. testes sunt apud te harũ ob-
lationũ patẽtes littere mee. nisi doloso alio
rum silentio cõtecte sint. Arbitror aũt nũc
elucescere/si leuior fuisset ⁊ opportunior ꝓ
ineũdo tractatu vnionis/p̃ma cõuentiõis
oblatio q̃ subito incursu talem arripe viã
que in has truderet angustias. et cui nullũ
vnq̃ p̃buerunt vnq̃ assensum aduersarij/
absq; q̃bus generalem fieri vnionẽ q̃s ex-
pectet. Nolo tñ inclite fili ex his dictis vel
dicendis tuã inculpare deuotiõem. ad pa-
cem eccie. q̃ vtinã deuotio nulla vnq̃ men
daci informatione sup meis et alioꝝ gestꝭ
quesita fuisset illudi et corripi/sed ammira
ri nõ sufficio/q̃ pacto ego qui sic egeri/sic
tracter infamer includar et nõdũ ꝓ liberati
one ab indignis carceribꝫ/tuũ meruerĩ au-
xiliũ. Nõne tui antecessores ꝓpriũ habuerũt
succurrere nõ solũ vexatiõibꝫ eccie/nõ solũ
summis pontificibꝫ in sua sede reponẽduꝫ
sed oibꝫ cõiter iniuste passis. quasi nobilis
frantie domus/templum tale esset mĩe/q̃le
apud athenas fuisse memorat̃ vbi cunctis
afflictis erat p̃sto subsidium. nũc enĩ fili ca
rissime vera regũ frantie ꝓgenies ⁊ heres ex
emploꝝ insigniũ vides coram oculis tue se
renitatis/illũ quem ꝓ iusto papa coluisti ⁊
colis/illũ quẽ vt patrem summũ in terris ⁊
aĩe tue pastorem sctm̃ frequẽtibꝫ titulis ex
tulisti. Illũ p̃terea quẽ tu cuꝫ regno tuo suc
cessisse cõfiteris ꝑ electiõem legittimã chri
sto et petro illũq̃ꝫ quẽ viuentem prudentis
simus pater tuus viuens coluit vt talẽ/il-
lum deinceps qui etiam si caduci numerẽ-
tur honores/nobilis est ꝓsapie/illũ deniq;
qui deo ꝓpitio vitã hucusq; duxit innocuã
sine quauis infamie nota deforis qꝛ quid
intus agatur/iudex erit cordiũ ĩspector de
us. tu inq̃ talis vides me talem (de me eniꝫ
loquor et me laudasse coegit necessitas) vi
des modo sic inclusum sic cõtumeliose tra-
ctatũ tanq̃ essem vnus ex seruis abiectissi-
mus sine honore sine dignitate sine statu si
ne genere et vite scelerate. Nihilominꝰ aũt
dissimilas fili aut cõtemnis/p̃bere succur/
suꝫ/neq; me expediri iubes/qui vnico mã-
dato tuo/ab his me incõmodis potes libe
rare. q̃q̃ comptum habeo/nõ te iubẽte ita
fieri. neq; ꝑsuaderi sane põt. vt credaꝫ gene
rosum animum tuũ/erga meas erumnas/
tanta duricie stringi/qm̃ mollesceret ad cõ
passionẽ/si ꝓfunde et religiose cõsideratio
nis oculos ad tante rei indignitatem con-
uerteret. Quid de te loquor/qm̃ ip̃os etiã
barbaros et paganos/pietas naturalis tã
geret/si viderent ꝑsonam nup talis aucto-
ritatis gradus et honoris et nobilitatis re
pente deici et cõcludi intra parietes dome
sticos et hostilit̃ oppugnari. Existimo ꝙ
et in regno tuo maxima pars mee calamita
ti compatitur. sicut et dolorem alioꝝ regꝝ
experior. ¶ Proinde si ex cõsiliarijs tuis a
liqui (vtinam boni sint omnes et fidi) sedu
care vellent regiũ aĩm/ne mihi meoq; sta-
tui misereret̃/videant saltem tales et põde-
rent tuam et tui regni famam. qm̃ dedecus
filij est/pater sine honore. et ĩ subditoꝝ in
famiam redundat p̃sidentis opprobrium.
quale est insup illud qd̃ ab aduersarijs et e-
mulis quotidiana insultatione iactat̃/vel
lem silerent et ego digitũ ponerem ori meo
sed vox altior et populosiorẽ q̃ vt tegi pos
sit et qualis vox ꝙ a gallicis tenetur obses-
us dire ⁊ hostiliter/papa suus/vox q̃ dño

suo supmo aduersi sunt. nec alterꝫ sequuntur
et suū psequunt. vorq; p libito mutāt pa/
pas nūc instituūt. mox destituūt. vorq; fcō
ipo rsi nō verbo fatent se reos in scismate r
ptem corrobant quā impugnant. tl'es r plu
res circūuolant rumores et impperia r quā
apparēter id fiat viderint illi q̄ talium sūt
occasio. At vero fortassis obūciēt aliq̄/me
in causa esse oīm q̄ ligemus. Nam cur in/
quiūt dignitatē tuā p fas aut nephas reti/
nes/cur nō ad ea q̄ petūtur cōdescēdis. pos
sem huic obiectioni/planis r validissimis
obniti rūsiōib; ad iusticiā meā (nisi qd̄ ppo
sitū hic habeo alterum. et qm̄ aduertis q̄ꝫ
lubricus r instabilis esset ois dñū stat⁹/si
repente ad vocē cuiuslibet cedēdū esset iu/
ri suo/iure vel iniuria/sine discretione/sine
fructu/sine manifesta necessitate. sed non
hic insistendū decreui. Hoc vnū postu
lo et exhortor in dño. p cōi bono totius ec/
clesie. qtūs depulsis ira odior vindicta r q̄
retro sunt obliuiscentes/extendamus nos
in anteriora ad vnionē. pmerendā. tu preci
pue inter ceteros q̄ singularis. ptector ecclie et
cultor eccie vt sollicite cōsulas. quid. pdest
imo q̄ꝫtū paci obē q̄ includor carcere ego q̄
tam liberor pato suz aio ad oia. p eadē pace
vbi nihilominus ps aduersa/pstat in erro
re suo/nec verbo significās nec facto vel
le se cognoscere veritatē iusticie nr̄e. neque
offert aut recipit viā aliquā p quā intrus⁹/
suā bēat sedē deserere quā occupat l' saltē
pati pede pax q̄rat/scis tū/q̄t et q̄ꝫtis lega/
cōib; pulsati sunt. ex quib; ita esse nō ig̃ras
si nō ficticijs relationū cōmentis/elusus es
Nunc q̄li spe. pseq̄mur ptem vl'em si pticu
laris si multiplex r iugis sit inter nos diui
sio? Qua fiducia resistemus falsitati/si ve/
ritatem nr̄am inutiliter cōfundimus/pro
desse q̄d expectam⁹ in nō obediēdo ei q̄ ca
nonice nō dubitat elect⁹/r eē tanq̄ꝫ corp⁹
lacerū membris a capite diuulsis/qm̄ cerni
mus alios ptinaci aiositate in sua vnitate
nō vere vna cōiunctos Hec ista dico/si ve
ritas tanta sollicitudine ad liberatiōez cor
palem (quā etsi tū opto q̄s mirabit) q̄ꝫtum
p affectu boni r honoris totius eccie et di
gnitatis pontificalis sctē sedis ap'lice. tui p
terea r regni tui r totius obīe adherētis ve
ritati. Quāobrem cōcludēdo p̄cor r ob
testor fili carissime in xpo/qtūs hāc queri/
moniā filiali deuotiōe et xpiano altoq; aio
suscipiēs. iubeas carceralē circa me cessare
custodiam/que prius indigna est. r si non
forte de meritis ppriis erga deū. ecclesiasti/
ce tū dignitati/illi. pinde q̄ pater noiatur r
est talis regis q̄ demū xpianus est/et xpus
dñi. In quē xpianos. imo filios pprios ab
uti sentencia tyrānorꝫ q̄ꝫtum q̄leq; piaculum
sit. aiaduertis. Audent quidā sacrilega im
pietate (sicut accepi) impuri r pcax os laxa
re/ad notandū me. p heretico aut scismati/
co q̄ vrinā tam tenaces eēnt fidei aut religi
onis q̄ꝫ longe sum ab hac blasphemia. Er
rare vt cū Augustino fateor potero sed he/
reticus nō ero. neq; est alia indigniusa me
vel impatiētius ferenda iniuria. iōq; obni
tens talib; cū vno sctōꝫ patrū libere. pnun
cio/mentiunt. Te rursus inuoco fili. vt
feras mihi sic afflicto velociter auxiliū. q̄m
admodū in tali necessitate (qualis nec tibi
vnq̄ꝫ nec sanguini cōtingat tuo) nequaq̄ꝫ
dissimulare sed totis conatuū viribꝫ obuia
re satagerem. Pone q̄so ante puidētie tue
oculos/qualis futura eēt eccie facies/et q̄ꝫ
feda negocioꝝ turbatio. pplexitas r inuo/
lutio scaturirēt/si nūc migremus a carne ñ
habito pus alio rerū stabiliūto vel ordis
serenitate sicut hr̄i pōt/dū viuo si nō vl'ne
quiter prauiter abicior. Postremo si huc
usq; vt humana est ignorantia vel infirmi
tas/quidā irrōnabilius pcesserint Nō pu
deat vl'sero vinci rōe r supari veritate. nec
in casu iaceāt sed de resurgēdo cogitēt neq;
enī poterit al'r efficaci⁹ oñdi simplex cōscie
puritas in pcessu r q̄ nō pceps ira non tu
mēs ambicio/nō cecus odū rancor l' eda
vindicte furor sed pacis amor vnicus dña
batur tractātib; ipm hoc tāte sobrietatis r
reuerētie negociū. Et tu pr̄ misericordi/
arū r deus totius cōsolatiōis et pacis/q̄ p
misisti mīam misericordib; q̄ dimittere p/
cipis si nob dimitti volum⁹ da clemēter ve
niā delictis ppriis r alienis. sis mihi ppit⁹
vt hac vna vindicta cōtent⁹ sum q̄ errata
corrigas suppleas defect⁹ r deinceps oīm
pedes in viam salutifere pacis dirige. deni
q̄ꝫ cor regis qd̄ in manu tua est/ad hoc in/
clina r inclinatū corrobora cui des gloriā
et honorem nunc et in ppetuū. His ita
se hñtib; r allegatis/sentio q̄d postulatis o
sorores carissime. postulatis itaq; ne tegaz
silentū velo vnam ex ep'lis/quales missevi
deri pñt ab inclitissimo francie rege pdem
velut post reditum ab ambasiata fcā sum/
mo pontifici substractiōe nondū facta/pa.

D

r

rebo libēs vos assistite. ¶ Patere (obsecro pater sancte) ꝑpaucis alloqui pastoralem celsitudinis tue ꝑsidentiā pater̄ rogare eaq̄ ad pacem sunt hierl'm. qtūs benigne facias in bona volūtate tua syon vt edificent̄ muri hierl'm. nihil hic exprobrādo dictur⁹ suꝫ sed te obsecraturus sum vt prēm. tū hortādo tū commonefaciēdo cū instructiōe filij mei vt ea ante oculos tuos statuant̄. quoꝝ attentiōem actualem/ oblitterare potuert̄ seu cure varie/ turbātes rōnis oculū suo pl' uere seu blanda quorūdam assentatio commune magtibus malū. nihil ad veritatem omnia ad grām dicentiū. Aut ꝓinde naturalis quidā amor sui/ qno sui cognitio nō nunq̄ impedit̄. aut deniq̄ sb̄dola machīamenta eoꝝ qui sub ouina pelle/ vulpem tegunt. Que enī ex sublimioribꝫ personis se ab his pestibꝫ securam satis esse iactauerit Uide pater sancte/ ⁊ si videas non pigeat ꝓfundius iterū atq̄ iterū circūspicere. quale q̄tū ve est pacis bonū. qd̄ omnes in cōi appetunt. cōclamitātes pax pax/ adeo sine pacis pulcritudīe oīa suut deformia anxia molestaq̄. Oīa q̄ꝫ pacem suam quandam nō minus quā vitā desiderant. abhorrentes diuisionē q̄to magis ignoscere. imo vero dignam ꝓ meritis laudem rependere te cōuenit pr̄ sctē/ omnibꝫ et singulis/ q̄s pacem appetere querere ꝓsequi q̄ cognouerꝫ quos audieris ꝑsequētes ex aduerso/ exiciale scisma pn̄s quaq̄uersum via ꝑsertim q̄ cōpendiosiorem eis vel rō vl' necessitas cognata rōis/ oñdunt. Talem de te spem tui mores tua vita a puero bn̄ instituta/ mundo ꝑbuerūt. hanc insuꝑ expectatiōem/ tua gesta rūsa q̄ ī negocio pn̄tis scismatis apd̄ omnes genuerunt vt tu ꝑcipuus iudicatus sis/ cui pastoralis baculus ꝓ cōterendo nequissimū maligni scismatis caput donaretur. quē ꝑterea papalis sedes suscipet ornādo sessione tua si presideres in ea. nihilominus vltronea cessio si ita res exigeret/ locuꝫ liberū ad postoris vniti collatiōem appet. Uidebātur hec sufficere tali omni expectationi. attn̄ ipam vallauit iusiurandū q̄ cōtrouersia omnis finem capit. ¶ Sꝫ o dolor plusq̄ dolor/ o scti sctēq̄ oēs vn̄ maluꝫ istud irrupit qd̄ ꝯfunderet nos ab expectatione nr̄a: heu/ q̄tuꝫ mortalia pectora cece noctis hn̄t. q̄ꝫ terribiliter nullos excipiens enūciauit ꝓphicus s̄mo/ prauū cor hoīs/ et imꝑscrutabile: quis cognoscet illud Daveniam pater sancte/ fideli mee interrogatiōi si animis nr̄is hanc in veritate speꝫ tuij ꝓsius ingenueras. si cor in ore et fronte gerebas/ q̄d cāe q̄d ve fastinationis irrepsit. qd̄ nos vel falleret l' ꝯfunderet ab expectatiōe ab illa inq̄ꝫ expectatiōe q̄ pollicebat̄ nobis te agente reuersuram pccē eccīe rediturū seculū aureū in terris In cuius ꝑterea assumptione ad papatū/ noua lux oriri visa ē. in hoc q̄ꝫ diluculo matutino/ sidus quoddaꝫ beniuolū sereno nobis fulgore micare putabamus At heu expectauimus pacem/ et ecce turbatio indeterius q̄ppe versa confusaq̄ sunt omnia ¶ Meruit hoc inquiens subditoꝝ improbitas volēs meiꝑm prēm eoꝝ/ ad illud cōpellere qd̄ vltroneus agere debueraꝫ ¶ Primū (pater sancte) nō violentia sed or̄o plurima ꝑmissa est. petis a q̄ a me filio tuo: cū tota eccīa regni mei. ꝑ tales quales nosti. tales quibꝫ alij supplicāt. et quoꝝ fide ac prudētia gubernamur. frater germaaus ⁊ duo patrui. q̄ si suspiciosū forsan erat orare illud ducū q̄si foret species violēta iubendi/ facilis plane ptēbat exitus. preoccupasses eoꝝ preces/ offerēs absq̄ vlla ꝓcrastinatiōe illā q̄ petebat̄. Iuramenti impletiōem oñdisses prepationem animi ad cedendum. si et dū cessio tua pacem illatura esset eccīe. itaq̄ via cessōis nō ne ab omnibꝫ q̄tūcunq̄ tibi vel tue estimationi fauentibꝫ eē sctissima ⁊ cōpendiosissima iudicata est: q̄q̄ nō eē te cogenduꝫ ad ipsam fuerit q̄rūdam sententia sed te volūtariū te spōte offerentē eā que cōi assensuꝑbat̄ viā/ q̄s oro coegisset: Si q̄ igit̄ fuerit coactio ex renisu tuo venit. Affirmant viri sapiētes ⁊ lr̄ati q̄ mecum sunt. te pro salute gregis astrictū esse s̄m prepationeꝫ animi nō solū ad cessionē sed ad martiriū. et hoc mō nō est relinq̄re gregē sed saluare/ q̄d qd̄ vltra cōem legis diuine obliuionē Iuramētū solēne suꝑadditū te ligauit ¶ Dices forte te nec iuramēto nec officio constrictū vt cōfestim papatui renūcies. pres̄tim nō expectato fructu pacis. ¶ Profecto/ pr̄ sctē/ neq̄ hoc q̄rebat̄. q̄ si de me meoꝝ q̄ sinceritati/ q̄dā maliuole suspitōs aliene ab hac veritate gratis assumpte sunt. audi qm̄ mlt̄os supplātauit suspitio illoꝝ q̄libus vtiq̄ suspitionibꝫ prebere leuē auditū nihil magno viro indigni⁹. nihil ꝓ suo et sue reipb̄lice statu incōmodius repit̄. hoc q̄ppe agit suspitio talis apud rēpublicā. qd̄ zelotipia

apud domesticam. zelotipia autem quales non domos inquietat et turbat. eas aliqui fundituſ eeñtes. Esto fuerint qui stillarent auribus tuis/ q aliqui magis ad psone tue deiectiõem/ quã eccie reformatiõem anhelebant q papatũ ambiebãt alij. q ps vna papam optabat de cognatiõe z prĩa. q ps altera, p ambitione/ aut vindicta/ aut alijs cãis rebus/ incededat in via pacis. Examinandũ sane erat nõ q̃d tales dicerẽt/ nõ q̃d garrirẽt incerto auctor susurri. sed q̃d veritas a dño dirigẽda postulabat. Neq; enĩ staret ois policia/ si, p adulãtiũ/ aut male suspicãtium cõfictione/ et nõ, p agendorum veritate regeret. Et memineris pater si fefellit te talis maliuolorũ suspitio/ dũ te, ptestatiõem publicare suasit q̃ postmodũ libens retractasti. Protestatiõis autem hec erat snĩa. q visis modis, pcedẽdi/ q̃ erga te et tuos tenebãtur (notabas violentiam) tu omne inde secutur z, p te cõcessurũ inualidũ reputabas z inane. q̃si vicz te ptiuacem facere cõtenderet/ aut blauda adulatio/ aut sbdola ĩimicãtiũ fictio nisi sagaci retractione, puidisses. Quinetiã/ si q̃sisset aliquor (vt tibi videt) vel arrogãtia vl' impietas/ cogere te ad illud/ qd agere sponte volueras. nõue satius erat te vincere in bono malũ/ q̃ a malo vinci/ sapiaz enĩ nõ vincit malicia. Pessima certe victoria vincere voluit aliqs hoies/ si ab ira ab odio ab ipatiẽtia z vindicte zelo snpat/ et adeo supatur aliqũ vt omissis oĩbꝫ q̃ alioqn agenda fore cognosceret. ipe se in apta pcta z in magna mortis huĩ z eterne discrimina tradit/ dũ frendẽs dentibꝫ ait. ergo ne inuitus cõpel/ lar ad hoc vel ad illud? ergo ne malis gratibꝫ meis hec z illa sum acturus. Ita ne ego dũs obtrabo subditis tanq̃ eor vilis seruus? quis cõtemptũ hũc. q̃s mee huius dignitatis vitupiũ ferre possit. mori satius ẽ est quã talia ppeti fracti, prsus animi z abiecti esset talibꝫ assentire. Has voces pater sancte. scis nõ esse modestie xpiãne neq; destola illa, pdire/ ad quã inuitãs xps discite inquit a me qr mitis sum et humilis corde qui cũ maledicerẽt nõ maledicebat cũ paderetur nõ cominabat. Quid si q̃s exemulis tue dignitatis cognitus magnitudinẽ cordis tui/ aut suspicãs forte puitatẽ ad suspicatiões supserit rumusculos tl'es. p exagitatione turbida snscitãda, p quẽ oĩa sibi sui specta fierent. ac, pinde certũ discrimen intrares. sic aprum vani catuloꝝ latratꝫ a tuto cubili remouent. z offerũt enecandũ. sic qui timet pruinam/ irruet sup eum nyx. sic postremo trepidãtes auicule/ in veros laq̃os cadũt obnanem motarũ plurimatum formidinẽ. At vero suspitionibꝫ his reiectis ne ab eis dũ reprobamus capi videamur/ audire te videor z dicere. q viã equissimam obtulisti. viam cõuentiõis in quaz totus etiam cetus cardinaliũ pmitus condescendit. Vliam pterea quã appellas iusticie. viam pmã pr sctẽ nõdũ q̃q̃ repudiasse cognoui/ nisi q p se insufficiens apparbat, pter qd vlterior oblatio vie cessiõis q̃rebatur. ad q̃d ita? nimirũ vt tantus apparatus cõuentionis nequaq̃ fine cõgruo fraudaret. qui finis ex oĩm q̃s cõsulimus z aliorum pene oĩm iudicio/ non aliter cõmode/ quã p vtriusq̃ cõtendẽtiũ cessionẽ hr̃i sperabatur. Sufficiebat aũt (vt tibi visum ẽ) oblatio tua generalis ne eadẽ facta ĩ pricali'ri cornua darz aduerse pti tanq̃ diffideres d iure tuo/ qui tam leuiter cedere spopondisses/ sed nõ fallit/ nõ irridetur inspector cordium deus. sapiens (vt q̃dam ait) vitã suã nõ ppl'ari rumore sed conscie veritate. metitur. Quid si quidã impiti/ aut supbi aut maliuoli tuam hãc humilitatẽ sanctissimã tuam caritatem xpi imitatricẽ/ tuũ zelũ ferventissimũ/ in oblatione spontanea vie cessionis sinistre detorsissent vt formidas alij supra numerũ plures/ grauiores insup. tũ fide tũ amicicia tua/ tum pietate catholicate hec agente collaudassent vtẽtes salomonis iudicio/ q veram hũisses maternaz caritatatem/ qui infantem xpm viuũ in eccia stice sede sua alteri cedere maluisses quãdiuidi. Ceterũ vero nõ parũ vrgebat te pstitũ iuramentũ/ nisi glosis corruptis/ aliquis illud fedare voluerit. aut dicere q qr ĩ detiorem exitum vergebat/ nõ erat obꝗuãdum/ absit pater/ vt nos oẽs tue obie filij/ iudicauerimus vnanimiter vt qui discors sit nescio/ q via cessionis ceteris emiebat. eratq̃ sctã z deo accepta/ si ipa sub iuramẽto, pmissa nequiret salubriter vel offerri vl' exeq̃. q̃d verisiliũs ẽ decipi vel vnũ, vl' vniuersos. q̃d pbabilius falli paucor cõscias vel oĩm. Addo q si errasset vniuersitas obedientie tue in hac snia. nihilominus pastoralis pietas astringebat te. potius cõdescendere nobis pie errantibꝫ q̃ omnia taz certe turbationi exponere. quippe ad hũc

intelletū/vere enunciatū est/ꝙ cōmunis er
ror facit ius. Non eniz p̄sumere debueras/
omnes ad tuam sniam citius attrahendos
fore/q̄z ad alioꝝ iudiciū te vnicum/ vel ad
modum paucos tecum posse cōuerti. Naz
hoc vltimū liberū tibi erat nō alterū/ obsi-
stentibꝫ tot capitibꝫ q̄t tamen cōuenisse in
vnam vie cessionis oblationē nonne mira
culū est ⁊ pene diuinū. ¶ Opponet demuz
aliquis patere satis nūc quā inutilis ⁊ cas-
sa fuerit hec via cessionis. que nihil hacte-
nus ꝑ pace valuit opari. Hoc argumento
viam cōuentionis aut illius quā nominas
iusticie. liceret inculpare. quā nihil adhuc
ꝓfecisse cognoscimꝰ. Sed nō accepte sunt
rñdebis he vie iōq̄z non temptate. ita certe
nec viam cessionis acceptasti. cuius intere
rat eandē p̄mitus offerre. Eandē dico. toti
ens ante papatum ꝑ te pater ventilatā/lau
datam ⁊ fere ꝑ vnica cōmendatam. ꝙ si p̄-
sumitur ꝑ via cōuentionis aut altera si fu-
issent acceptate ꝙ dedissent pacem ecclesie
multo amplius hoc existimare cōuenit de
acceptione libera via cessionis. ꝙ si pꝰ ob-
latiōem tuam caritatiuam. altera ꝑs contu
maciter renuisset ꝑagere. ipa de se suaq̄z sa-
lute vidisset. tu liberatus nobiscū. tu glori-
osus. tu ab omnibus re ⁊ nomine bñdictus
euasisses. ¶ Verum ignosce pater sācte/ si
nimis vrget celsitudinem tuam multiloq̄-
um zeli mei. talia ego nō ad damnandū sed
hortandū ꝓnuncio. qtūs qui pacem eccle-
sie ꝓsequūtur/non inculpes sinistris inter
p̄tationibus. q̄si de prauato nimo erga te vel
dignitatem tuam moneantur. qtūs p̄terea
cōdescendente te capite nr̄o ad hūilē mem
broꝝ voluntatē instar xp̄i. ambulemꝰ om-
nes vno animo. vno passu. vna via. donec
occurrat nob̄ pax vera/in eo qui fecit vtra-
q̄z vnū. dño nr̄o ih̄u vp̄o. qui est deus bñ-
dictus in secula. ¶ Quid supest agere o so
rores. dum pars inuenit vtraq̄z causas. tū
excusationis ꝓprie tñ accusationis aliene?
Qua ratione potest hoc fieri etiam si tu be
niuolentia tanto nisu conareris vt ꝑs ex-
cusanda censeret sed neq̄z in tā ꝯrijs iudi-
cijs videri p̄nt accidi. Et o sctissima mater
eccia. cui snie interim cessura es? quā āple-
xaberis? quā ꝓbabis? xp̄iana respublica/
inter has cōtentiones aiosas ⁊ incertas q̄d
aget? interea quo se vertet/quali poterit re
gimine gloriari. Dudum cōtentionibꝫ pō
ptio ⁊ Julio cesare ciuilibus armis roma
na respublica neutrius ꝑtem ꝓbans remā-
serat in medio desolata cū Cathone q̄ nul
li similiter ꝑti fauens erat. ita eni dicit Se
neca. Utrū vero sile sit in scismate nr̄o tan
to deteriori q̄z to anime mors quā corporis
plus horroris habet nō determino. vtinaz
veniat dñs/qui ⁊ illuminet abscōdita tene
brarū. et posita in lucem cōpleat in opere.
parū quidē videre est si non datur operari
Hoc quidē solū relictū videtur vt qꝛ cogno
ramus q̄d agere debeamus humano con
silio ꝯfugtamꝰ ad ad diuinū nisi vobis ali
ud o sorores videatur. ¶ Beniuolentia
Mihi beniuolentie idem prorsus est iudi
cium frater vt nullis accusatis maliuole si
cut obseruare nisi me fallit amor tui studui
sti/cōuertamus nos ad dñm. qtūs ad nos
cōuertatur. ambulans sup aquas p̄ntꝫ flu-
ctuationis? ventisq̄z ipetrant et mari ⁊ fiat
eo iubēte tranquillitas. quid tacita recogi
tas soror nr̄a discretio. dicet tu q̄d censes a
gendū. ¶ Discretio. Ego vero hoc idē. ni
hilominus ne temptari videat deus. cona
ri decet nos ad laborem si forte pijs attem
ptationibꝫ aspiret deus vires. ¶ Zelꝰ. Ve
rissime suades ꝑ meā fidem o soror discre-
tio/saluberrime ⁊ diuine. vis igitur vt ea p̄
lia q̄ penes nos seruamꝰ recōdita, sup hoc
negocio ꝓferamus in mediū. tū de medio
pacis inueniēdo. tū de cōcilio sic vel nō ce-
lebrādo. tū de pape accusatiōe ⁊ excusatiōe
cū reliquis. illoꝝ eni inspectio dare posset
occasionē sapiētibꝫ ꝓfundiora cogitandi.
¶ Discretio. Video te frater ad ingenium
redis. totus flamma es neq̄s nō velle foras
erumpe scio q̄ loqueris illa tu quodaz im-
petu magis ꝓiecta sunt quā digeste ordīa-
ta/sine stilo sine limitatiōe. Attñ si ita fert
animus tuus nec cōpesci pōt/tu in alia no
biscū cōtiōe ea ꝓpone. nos secedere ad alia
tꝑs vocat. et v̄ba tua (vt aspicis) iam ppl̄a
ris cōtio. iā scolasticꝰ cetꝰ/iā curia regalis
expectat. tuā rem ergo age et bñ habe. ¶ Ze
lus. Polliciti memor obīa vltro. et tu bene
hēas soror. nec vllo vnq̄z in negocio me de
sere. tuo q̄z spū o germana beniuolētia pro
cul oīs a nobis et ceteris. maligna ꝑuersi-
tas exturbetur ⁊c. Finit.

¶ Sequitur epistola

Christianissimi regis francie iustificatiua
subtractionñ factaꝝ a Petro de luna/non
obstante obedientia suo p̄decessori/ et sibi

R qñq; prestita. ¶ Karolus dei gratia frãco/
rum rex/vni uersis xpifidelib; salutem i do
mino/et ad eam quã sumope desideramus
ecclesiasticam vnionem vnanimiter aspira
re/ Pax ecclasiastica q̃ sub vnico ⁊ certo christi vicario cõiungere debet vniuersa mem/
bra ppli xpiani fm ipius xpi et apli suido
cumentũ/dum olim post mortem felicis re
cordationis Greg. pape vndecimi contur
bari cepisset/dumq; scisma pniciosum mõ
strum horrendũ ingens in eadẽ eccia subo
riri cerneret/ex causis toto orbe notissimis
xpianissimus tunc ac pclarissime memorie
pgenitor noster Karolus q̃nt⁹ suasus mul
tis vehemẽtibus q̃ rõibus deliberauit ad
herere obiam pstare illi quẽ collegiũ cardi
naliũ iureiurando asseruit in vita ⁊ in mor
te atq; publicauit se canonice in summum
pontificem ⁊ verũ xpi vicariũ sponte ⁊ con
corditer elegisse Arbitrabatur nanq; veri
sil'r idem pgenitor noster vt erat totus fer/
uens in zelo dom⁹ dei/et ex sua fide pia ali
os diiudicans q̃ ceteri pncipes ac plati cũ
vniuerso clero ⁊ ppl'o/ptinus obedirẽt cõ
sil'r/dũ electõ em hmõi p collegiũ pfatũ car/
dialiũ sufficiẽter eis innotesceret/rite fuis/
se celebratam/sed aliter euenisse/dudũ iam
deploramus. neq; eñ potuerũt vsq; hodie
dicti cardinales hocipm. Nos idcirco cer/
nentes/experientia tpe q̃ docẽtib;/q̃ heco/
bediẽtia pstita inualida erat ad tollẽdũ fũ/
ditus scisma pestiferũ. qõ in exiliũ grauissi
mum/pacem desideratissimã ⁊ optimã de/
truserat. deliberam⁹ eãdẽ pacẽ ad ꝓriũ cu/
bile suũ qõ est eccia velut ad suam regionẽ
p alias vias totis conatuũ viribꝫ reducere
hinc cõcilia crebra/hinc legatiões laborio
sissime ac sumptuosissime/p oẽs pene xpia
nitatis regiones frequẽtate/tãdẽ aspirante
deo via cessionis vtriq; cõtendentiũ pro re
uersione pacis turpiter exulãtis inuenta ẽ
cõpendiosior absq; vlla dubitatione expe/
diẽtior iudicata. Hanc pinde viã cũ omni
solẽnitate pũtari fecimus successori illi⁹ cui/
pgenitor nr̃ (sicut diximus) obiam pstite/
rat/quã obiam/iõ maxime postmodu; ab
eodem successore p tpe subtraximus. qz nõ
satis apte p vie cessionis cõpendiũ videba
tur velle pacem reducere/postpositis disce
ptationũ interminabiliũ anfractibus ⁊ in
gressibilibus aliaꝫ viarũ labyrinthis. At
vbi visus est nobis ad salubriora se cõuer/
tisse cõsilia. rursus absq; omni mutabilita
tis culpabilis nota/obedinimus eidẽ/ita
tũ animo nostro gerẽtes/si ⁊ q̃diu hec obe
diẽtia nr̃a nõ obstaret eccia stice vnioni q̃
admodũ in cõcilio vltimo eccie regni nr̃i/
meminim⁹ satis datũ intelligi/neq; eni vo
luimus vnq̃ sciẽter (neq; fas esse credim⁹)
obediẽtiã pstare cuiq; mortaliũ in pacẽ vni
uersalis piudiciũ in scisinatis fomitẽ. in di
scordie instrumẽtũ. Et o salutifer xpe prin
ceps pacis/q̃diu iam q̃siuim⁹ pacẽ ⁊ ñ ve
nit Expectauimus tempus medele/tps. s.
iurate cõuentionis vtriusq; cõtendentiu;
p cessione celebranda. Et ecce turbatio
Animaduertite hec dñi pncipes xpiani q̃
bus est dolori talis tantaq; mr̃is dissipatõ
Attẽdite in sup vobis ⁊ vniuerso ppl'o xpi
ano vos sacri põtifices in q̃ posuit vos spi
ritus sctũs epos regere eccĩam dei quã acq̃/
siuit sanguine suo. Attẽdite q̃sumus. noli/
te dissimulãter agere/vbi depopulat̃ gregẽ
xpi miseris modis/tẽpestas hec seuissima
horrẽdaq; vorago. Exurgat in vuũ ppl'us
vniuersus/tollere de medio sui deformissi/
mũ hoc portentũ vñ fit in obpbriũ hostib;
incredulis ꝓrũq; aiaꝫ damnationis eter
ne discrimen aptũ /decidat vel inuit⁹ vn⁹
aut alter. imo vtriq; cõtendẽtiũ ab occupa
ta sede petri/potius q̃z vnitas eoꝝ conten
tione depereat Nam dũ neutri ppl's obedi
et. neuter amplius de pmatu vel frustra cõ
tendet neq; audiet̃ vltra vox illa crudelissi/
me femine/nec mihi nec tibi/sed diuidatur
sed illa pie matris/date illi infantẽ viuum
Nos vero q̃ nihil ita post anime salutẽ de
sideramus/q̃z videre serenissimam pacis fa
ciẽ/nr̃is effulgere tpib;/iudicam⁹ ex pmis
soꝝ ⁊ sil'iũ cõsideratiõe nullũ ad pũs pater̃
validius in tam daspato malo remediũ/q̃z
q̃ neuter cõtendẽtiũ aut sibi forte successo
rum/pstetur deincepsobediẽtia a ppl'o xpi
ano/deficiẽte siquidẽ fomẽto tantus ignis
iste infernalis i se tãdẽ deficiẽs dãte deo col
labetur. Qua pp pcedentib; et hitis super
hoc vicib; repetitis. magnis ⁊ maturis de
liberationũ cõcilijs cũ sapiẽtib; pitis et de
uotis hoib;/deu; ⁊ eorum salutẽ gerentib;
p oculis. Nos vt eccia regni nr̃i ac delphia
tus vienen. p nob et subditis nr̃is corũdẽ;
regni ⁊ delphinatus/decreuimus talẽ am/
plecti neutralitatẽ in festo ascẽsionis ꝓxie
vẽturo/nisi interea nob vltro pax aduene/
rit. pcessuri nihilominus vlterius assidua
sollicitudine cũ alijs pncipib; ⁊ catholicis

omnibus. donec euulso scismate/pax plantetur. Qd si mirabūtur forsan aliq ex aliter affectatis vñ nob ista licent/attendant potius q hāc nobis legem facit ipa q legē nescit/dura necessitas. imo et filialis pietas q p medios etiam ignes ⁊ gladios/mrēm talem ita collaborātem/eripe conaret. Ecce morbus inueteratus ⁊ putridus q ex fom̄tis leuioribꝫ indetriora quotidie velut cancer serpit. si ergo ferramentuꝫ cauterisans adhibeatur/nullus recte culpauerit. ¶ Demum cū p hac neutralitate in vnū tractanda/principes ac magnates vtriusqꝫ obīe/cōmoda celeritate congregari non possent nl'los suo quesumus cōtēptui deputet ius ptis nr̄e/quā pbabilissima rōe p̄libat⁹ pgenitor noster et nos hacten⁹ fuim⁹ insecuti/in hac neutralitate cōdemnatum vel depssum/cū nūc ñ de iure huius vel illius/sed decedendo iuri vero vel p̄tenso/p vnione cōsequēda res agatur. ¶ Quāobrem vos omnes et sil'es hortamur in xp̄o. et p eaꝫ q̄ꝫ de immaculata spōse sue eccie laceratiōe feda. cōpassionem geritis obtestamur arripite nobiscū validū hoc et efficax sicut expectamus in dei ꝟtute pestis huius exterminiū vt denegatio hec obīe vtriqꝫ cōtendentiū/afferat nob tandē ppetuam vnanimēqꝫ obīam sub vno ⁊ certo xp̄i vicario/quatinus seruiamus deo in pulcritudine pacꝭ et req̄ie opulenta. In quoꝝ omniū fidē ⁊ testimoniū p̄ntes literas nostri sigilli fecim⁹ munimine roborari. Datū p̄isius die. xij. Januarij. Anno dñi. Mccccvij. et regni nr̄i. xxviij. ¶ Finit.

Eiusdem sermo habitus coram concilio Cōstantieū. in dominica qua erat festum sancti Anthonij.

Nuptie facte sunt in chana galilee et erat mater ih̄u ibi Scriptum est originaliter Jo. ij. ⁊ recitatiue in euangelio dñice currētis/qd ad honorem gloriosissimi p̄ris Anthonij cuius hodie celebritas agit inferius deducetur. Sed dum nuptie facte sunt in chana galilee. erat mater ih̄u ibi/Assis ⁊ tu pia mater ih̄i nobiscū in hoc sacro concilij loco vbi est mistice chana galilee/vbi alle/gorice fiunt nuptie Interp̄tatur enim chana zelus/et galilea transmigratio. Est autē hic zelus transmigratiōes. sed quo et vnde Nimirū ex hoc mūdo ad patrem/ex chana in hierl'm que edificatur vt ciuitas qꝛ peregrinamur a dño nec habemus hic ciuitatē maneutem sed futuram inquirim⁹/que est hierusalem mater nostra. Uides inq̄t bñdictissima mater ih̄u. quemadmodum celebratur sinodaliter in hac mistica chana galilee in hoc sacro ꝯcilij loco/dignissima nuptiarū xp̄i iesu filij tui et ecclesie copulatio. Ad q̄d ita ⁊ sane qtūs eccia sponsa agni/neqꝫ laceretur amplius scismate/neqꝫ detur petur erroribꝫ/neqꝫ deformata maneat viciorꝫ feditate. ¶ Assis igitur ad has nuptias o Maria. Assit et filius tuus ih̄us cum discipulis suis sctis omnibus/inuitat⁹ p̄cibus a nobis. quo adueniente cōmutet obsecramus apud nos assidentes in his nuptijs/aqua grauis et insipida sapientie terrene animalis ⁊ diabolice. in vinū optimū sapientie salutaris/qd nos ebria quadam sobrietate letificet/cor roboret et sit in nob vinum germinans virgines/hoc est virginales puras ⁊ integras affectiones. impleantur ydrie cordium aqua lacrimose compunctionis. Fiat hoc intercedente te o sacer heremi cultor Anthoni gloriosissime fili matris eccie ac in vniuersa terra nominatissime cuius hodie solennitas celebrat Fiat et hoc insinuante ⁊ petente te beatissima et misericordissima mater Jesu mr̄ salutis/quā ideo salutamus/depmentes suauissimū illud gabrielis epithalamiū dū in palatio virginalis vteri tui nupsit humanitati diuitas. Aue gratia plena dominus tecum. ¶ Nuptie facte sunt in chana galilee et erat mr̄ Jesu ibi/Si dicam q sentio patres apl'ici patres deo amabiles ⁊ spectabiles dñi/tanta misterioꝝ p̄ntis euāgelij maiestate tanta dicēdoꝝ numerositate suffunditur et p̄mitur mee mentis acies inualida vt quid p̄mum dicam quid omittam vix discerno Cadit in me illud narcissi philocapti/iuuenis apud nasonem ⁊ ad fontem inopem me copia fecit Ecce nuper in ip̄o meditationis mee secreto dum p̄ntis euangelij verbis intenderem apparuit ip̄m velut fons illimis ⁊ nitidus/fons vite verbū dei in excelsis. tanq̄ p̄terea speculum quoddā purissimum sine macula. tesissimumqꝫ/⁊